

A decorative graphic at the top of the page features three wavy musical staves. The top staff is in treble clef, the middle in bass clef, and the bottom in treble clef. Each staff contains various musical notes, including quarter, eighth, and sixteenth notes, along with rests. The text 'hòa âm đêm' is written in a stylized orange font across the top staff.

hòa âm đêm

trương tuyết mai

The background of the entire page is filled with several wavy musical staves. Each staff contains various musical notes, including quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, along with stems and beams. The notation is rendered in a light gray color, creating a subtle, artistic texture behind the text.

hòa âm đêm

thơ

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nàng Thơ mắt Ghe Bầu

Phạm Xuân Nguyên

Đây là thơ của một Nàng Thơ có mắt ghe bầu mẹ cho.

Bạn đã bao giờ nghe nói mắt ghe bầu của người nữ chưa? Ở phương Tây người ta hay ví mắt phụ nữ như “mắt bò cái”. Ấy là để nói người nữ hấp dẫn, đáng yêu, quyến rũ. Một ví von lạ, bất ngờ, dễ thương. Thì đây, một phụ nữ Việt, một nàng thơ, đã cấp cho ta một hình ảnh, một ví von khác về cặp mắt của mình cũng rất lung linh chuyển động - mắt ghe bầu. Nó là sao nhỉ, cặp mắt ấy? Có phải ghe bầu là loại ghe to tròn thuôn dài về hai đầu. Vậy mắt ghe bầu là cặp mắt to tròn thuôn dài về đuôi mắt. Đó là một cách ví von rất dân già Việt Nam. Người có mắt ghe bầu hình như cũng là người đa tình, và... đa đoan.

Nàng Thơ đã sung sướng mang cặp mắt ghe bầu mẹ cho ấy đi giữa cuộc đời với một tâm hồn phập phồng nhạy cảm trước mọi thanh âm, màu sắc của nhân gian, của trời đất. Một tia nắng chiếu, một giọt mưa rơi, một chiếc lá bay, một tiếng chim hót, một giọng người nói, tất cả đều vang động trong tâm hồn Nàng thành nhạc, thành thơ. Nhạc chấp cánh cho thơ. Thơ mang giai điệu nhạc. Nàng dâng cho đời thơ nhạc lòng mình nhiều cung bậc mà trầm nhiều hơn bổng, lăm điệu buồn hơn điệu vui. Có phải đây là vì mắt ghe

bầu nhìn đầu cũng đăm đăm nên *đã không ít tội tình vì đôi mắt ấy*. Nàng tự thú. Nhưng Nàng không tiếc nuôi, ân hận, vẫn yêu vô cùng vốn quý - cặp mắt mẹ cho. *Thu cho tận mà vẫn lặng im lướt sóng/ Thi thố cùng thời gian/ Vẫn đôi mắt to tròn.*

Giờ đây Nàng lắng lại tất cả những cái đã thấy, đã nghe, đã trải thành những chiêm nghiệm của một người và của một đời. Trong đêm tối nàng lắng nghe bản hoà âm của tiếng lá xạc xào, tiếng đế nỉ non, tiếng trắng ngân thương. Đêm không chỉ của không-thời gian mà còn của không-thời niệm. Bản hoà âm không chỉ của ngoại cảnh mà còn của nội lòng. Thực ra đó là bản hoà âm của tâm tư Nàng. Cho nên chiếc gối ngủ của Nàng không đẫm nước mắt, mà là đẫm những giấc mơ, mà mơ thì làm sao nắng hong khô được. Nàng biết có gối đầu lên chiếc gối mơ ấy cũng không thể kéo thời gian trở lại, có chăng là kéo dài thêm ra một khoảng thời gian sống hoài niệm cho mình. Nhưng dẫu *Ly đời uống cạn đã lâu* thì Nàng *vẫn say nghiêng ngửa vẫn sâu đầy vui*. Vì Nàng đã sẵn tâm thể buông thân mình như chiếc lá xanh biết không còn xanh được nữa thì nhẹ nhàng rơi cho những chồi non xanh mới mọc lên. Một tâm thể Thiên. Thực thì thiên cũng là đời thôi. Mà đời thì Nàng đã chưng cất thành *Rượu đời*, thứ rượu được ủ bằng men làm bằng *sợi tình vương vất/ cho vào ngục*. Ai được uống/ uống được say ngất ngây thứ rượu đời ấy cùng Nàng. Rượu đó đã thành thơ này. Đọc thơ Nàng là uống rượu của Nàng, cùng Nàng.

Thơ mắt ghe bầu hồn nhiên có lúc tự nhiên. Bản hoà âm thơ của Nàng vang vọng nhiều âm điệu, giai điệu từ mọi việc mọi vật phản chiếu trong cặp mắt ghe

bầu làm Nàng rung động cõi lòng. Thơ đó có chuyện thời sự đất nước, xã hội, có ấm lạnh nhân tình thế thái. Nhưng chủ âm thơ Nàng là thương mình mà xót cho người. Thấy một cô gái bán dạo, - hỡi ôi, bán dạo đây không phải bán một món hàng gì mà là đem thân bán dạo. - Nàng xót xa đau đớn phải kêu lên “Về đi em”. Nàng khuyên cô gái: *Hãy là cô bé ngoan hiền/ Về nhà với mẹ/ Ngồi thiền cho xong*. Quả người thơ có tấm lòng nhân hậu thương người nhưng cũng rõ là ngây thơ, đơn giản một lời thơ. Một chữ thiền buông ra thì nhẹ nhưng thực nặng vô cùng, nặng đến không thể nào ai mang nổi, chịu nổi. Khó làm sao giữ được *huong con gái* thơm hoài trên trần đời. Cô gái không biết đến tấm lòng của nhà thơ. Người đọc thơ thì biết. Nhưng cả cô gái, cả nhà thơ, cả người đọc thơ đều còn phải loay hoay vì một cái lòng tốt đó giữa hoàn cảnh xã hội hiện nay. Tập thơ này cũng là một sự loay hoay như vậy của Nàng, cả bên trong và bên ngoài. Nhưng mắt ghe bầu đâu có giảm nhìn qua năm tháng thì Nàng *vẫn-chỉ-biết-nhìn-một-hương - Mẹ ơi!*

Hương đó mở tập thơ này bạn sẽ thấy mắt ghe bầu.

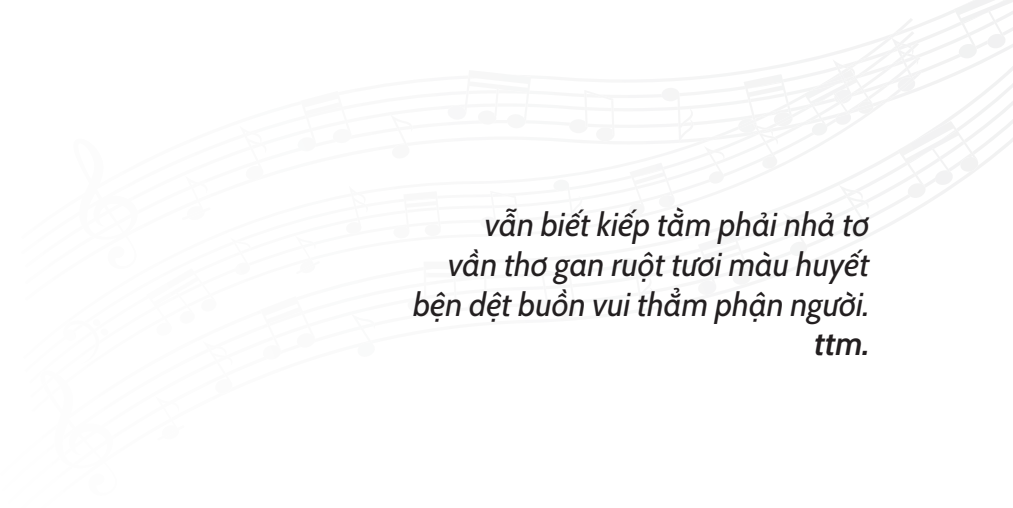
Hương đó đọc tập thơ này bạn sẽ gặp Nàng mắt ghe bầu.

Hương đó Nàng đã tự mở mình cho bạn: *Tôi mở tôi bằng tôi/ Thiên đàng/ Địa ngục/ Phoi/ Mắt đêm với vợ...*

Mắt ấy là mắt ghe bầu. Thơ ấy là thơ mắt ghe bầu. Nàng ấy là Nàng mắt ghe bầu, - nhạc sĩ, nhà thơ Trương Tuyết Mai.

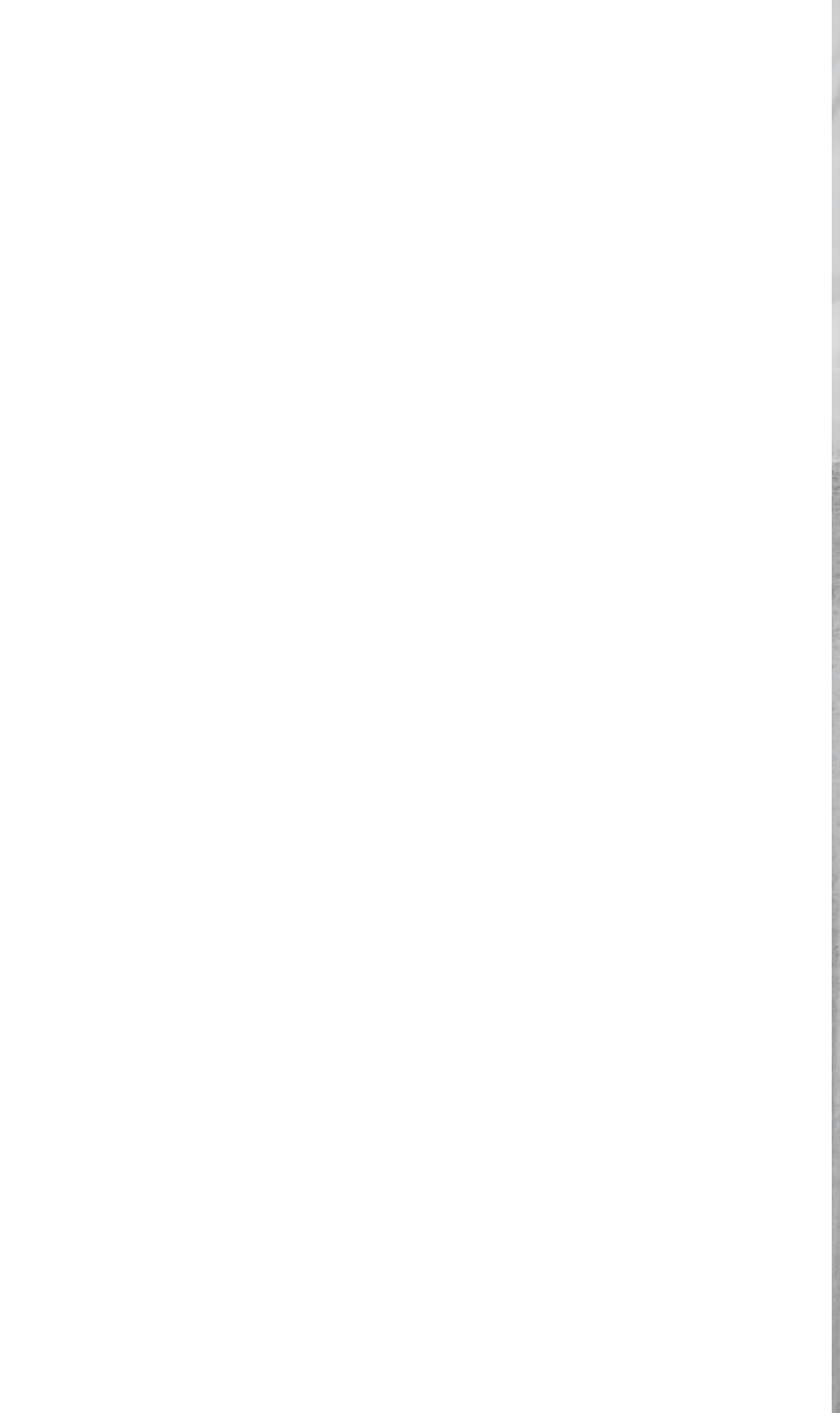
Hà Nội, 12.7.2024

P. X. N

vẫn biết kiếp tầm phải nhả tơ
vẫn thơ gan ruột tươi màu huyết
bện dệt buồn vui thắm phận người.
ttm.

Chút
nhện giăng

Tơ màn

Một áng mây trôi
Cũng khiến lòng xao xuyên

Một tiếng lá rơi
Cũng khiến dạ bồi hồi

Một làn gió thoảng
Cũng chạnh lòng thương nhớ

Một búp non xòe nở
Cũng biết mấy xôn xao

Một ngôi sao sa
Cũng chơi vơi lòng dạ

Một chút nhện giăng màn
Trời đất hoá mong manh.

Say trăng

Vàng vặc trăng soi
Hiên nhà khuya khoắt
Gió cô đơn rong chơi
Gặp trăng
Bát ngát trời

Ta ngắm hoa trăng rơi
Trong vườn khuya êm ái
Đầy tay
Ta lượm, hái
Những đóa trăng trắng ngần

Như mộng寐
Như say
Ta mơ hồ hoá kiếp
Khỏa trần
Tan chảy cùng trăng.

Men dậy hồn ta

Có tiếng chim lạ
Ríu ran vườn nhà
Nghe trong trẻo quá
Men dậy hồn ta

Có cánh chim lạ
Vút ngang sân nhà
Trốn vào cây lá
Đang mùa đơm hoa

Chim ơi cứ hát
Vàng ươm nắng mai
Chim ơi cứ bay
Đùng xa xôi quá

Hãy nhớ chốn này
Chỉ một mình ta
Khắc khoải câu ca
Như chim tung cánh.

Lá rơi

Chiều buồn lồng lộng gió
Lả tả lá vàng rơi

Mẹ tôi bỗng dừng chổi
Nhủ thầm: “Cũng phải thôi!”

Mẹ tóc bạc da mồi
Lung cong vành trăng khuyết

Kiếp nhân sinh dâu bể
Chối với mẹ hỏi trời

Tôi thương mẹ đơn cô
Đếm lá rơi trong gió

Bóng chiều phủ đầy vai
Vẫn xót lá vàng phai!

Gối không nước mắt

Nắng tràn qua cửa sổ
Nhảy nhót trên gối mềm

Gối ta không nước mắt
Cần chi nắng hong khô

Chỉ có những giấc mơ
Vẫn còn đắm trên đó

Ta sợ bất chợt gió
Ập vào cuốn bay đi.

Gom lá

Cảm ơn em tặng chị cây xiên
Để dọn vườn
khỏi khom lưng quét lá

Nhưng em ơi - cây xiên nhọn quá
Mỗi lần xiên
lá vỡ
xót xa!...

Lá đã rụng
lại khô
còn đau nữa
Thì làm sao tim chị nguyên lành

Thôi cứ đành
khom lưng gom lá
Đưa chổi thật êm
lá sẽ... bớt đau!.

Ngoài kia

Ngoài kia là đời
Với biết bao oan trái
Với biết bao
Nước mắt
Nụ cười

Ngoài kia là đời
Với sắp ngửa cuộc chơi
Với đầy rẫy rủi may
Những trò
Đen trắng

Ngoài kia là nắng
Là mây trắng trời xanh
Là tình người
Sớm khuya
Ấm lạnh

Ngoài kia ngoài kia
Tiếng gọi mềm tha thiết
Dịu dặt ngân nga
Chan chứa
Tình tôi.

Sẻ nâu

Bầy sẻ nâu đuổi nhau trên sân
Tranh cướp
những bông cỏ non mới nhú

Chúng hớn hờ
nhâm nhi
thích thú
Rồi gật đầu:
ngọt
ngon

Sẻ nâu liên hồi nhảy nhót lon ton
Rối rít
lãng xãng
múa hát với nhau trong nắng...

Ta lặng im lắng nghe
Bỗng thấy lòng tươi xanh đến lạ

Bầy sẻ nâu
vẫn vô tư
hối hả
Hân hoan với khúc ca
ngày mới an lành.

*Ơi người thấp sáng
“Vàng trắng quàng lụa”*

(Kính tặng hương hồn nhà thơ Phạm Tiến Duật
nhân ngày giỗ đầu 4.12.2008)

Bốn giờ sáng
Di động dưới gối réo vang
Tôi bàng hoàng
Choàng thức

Đầu máy bên kia
Một giọng đàn ông, háo hức:
Hà Nội đã vào đông
Lạnh lắm
Nhưng anh vẫn ngồi bên bàn
Đều đặn giờ này

Em cũng dậy đi
Hãy ngồi vào bàn
Viết tất cả những gì mình thích!

Cứ thế mỗi ngày
“Đồng hồ” gọi tôi thức dậy
Cùng những lời khích lệ dễ thương:
Hôm nay Hà Nội rét lắm
Anh phải trùm chăn
Nhưng vẫn ngồi bên bàn

Dậy đi cô nàng
Đừng lười biếng nữa!...

Ơi người thấp sáng “Vầng trăng Quảng lửa*”
Bây giờ anh ở đâu?
Sao không thức gọi tôi mỗi sớm!

* Tên tác phẩm của nhà thơ Phạm Tiến Duật.

Ánh sáng

Đang mưa
mái ngói nhà bên
bỗng vàng rực rỡ
Một khoảng sáng bùng lên
lộng lẫy
tinh khôi

Ô kìa! mặt trời đằng tây
vùng khỏi mây
ló dạng
Nắng chiếu xuyên mưa
lấp lánh ánh chiều

Khoảng sân nhà bên
được mặt trời rọi chiếu
Nên dấu trong mưa
nó vẫn sáng loà

Ta bỗng vỡ ra
điều giản dị -
Ánh sáng hướng về đâu
thì ở đó... long lanh!.

Hà Nội chiều ấy

Hà Nội chiều ấy
Lá sấu rụng vàng đường phố
Xào xạc gió cuốn vĩa hè
Những chiếc lá đuổi nhau như sóng cuộn
Nồng nàn quấn quýt bàn chân

Hà Nội chiều ấy
Dịu dàng cái rét nàng Bôn
Giá lạnh thấm vào nỗi nhớ
Bách Thảo lặng trầm yên ả heo may

Hà Nội chiều ấy
Lãng đãng hồ Tây sương choàng mỏng mảnh
Thăm thẳm hoàng hôn thâm cảm gọi bạn
Thanh âm loãng tan mất hút cuối trời
Nhưng nỗi day dứt, chơi vơi - vọng mãi

Hà Nội chiều ấy
Ta một mình lang thang
Bỗng muốn giang rộng cánh tay ôm Hà Nội
vào lòng
Thấm thiết như chưa bao giờ được thế
Cho thỏa nỗi niềm xa cách bấy nay.

Hoà âm đêm

Tiếng lá trên sân
lào rào gió cuốn
Đơn lạnh nỗi niềm
xao xác lòng ai

Tiếng dế ngân dài
tỉ tê thao thiết
Lòng thêm khắc khoải
bóng ai dậm trường

Tiếng trăng ngân thương
hiên nhà khuya khoắt
Sóng sánh ánh bạc
trời đất hoà ca

Tiếng đêm giao thoa
phập phồng hơi thở
Tìm ta rung thắm
lên đên phận người.

Ôi tóc

“Ôi! Tóc ơi là tóc!
Thật óng mượt dịu dàng”
Ai lần đầu gặp nàng
Cũng thốt lên kinh ngạc

Rồi tóc rơi xuống thác
Rồi tóc rớt trên đồng
Sợi nào vương trong gió
Sợi nào về hư không

Chuyện gì đã xảy ra
Để ngàn sợi xơ xác
Để vạn sợi rụng rời
Để muôn sợi nhàu nát

Còn lơ thơ sợi bạc
Phơ phất cùng gió chiều
Trong góc vườn quạnh hiu
Nàng gọi thầm: Ôi... tóc!

Mắt Ghe Bàu mẹ cho

Mẹ cho con đôi mắt Ghe Bàu
Nên nhìn đâu mắt con cũng đắm đắm

Đã không ít tội tình vì đôi mắt ấy
Con vẫn yêu vô cùng vốn quý mẹ trao

Mắt mẹ cho không biết nhìn ngang ngó dọc
Nhìn ngược ngó xuôi xiên xéo hại người

Cũng không biết lúng liếng đưa tình
Làm áo bọc lên ngôi

Mắt chỉ thẳng ngay muôn đời nhìn một hướng
Đón gió muôn phương lỏng lẻo trời xa...

Mắt Ghe Bàu cũng biết yêu thiết tha
Những lung linh của trời những nồng nàn của đất

Cũng biết buồn biết giận trước ngang trái thế nhân
Trước phận người bần hàn, bèo bọt

Thu cho tận mà vẫn lặng im lướt sóng
Thi thố cùng thời gian vẫn đôi mắt to tròn

Ôi mắt Ghe Bàu ta yêu biết mấy
Chỉ im lặng! Tận cùng im lặng!
Mắt đăm đăm chẳng chớp bao giờ...

Nay Ghe Bàu cũ nát
Mắt con cũng thế!
Nhưng - vẫn - chỉ - biết - nhìn - một - hướng
- Mẹ ơi!

Sài Gòn, 23h32'/11.10.2022 - Những ngày buồn vì mắt.

Tháp Mười mùa sen

Tháp Mười mùa sen
Đâu cũng thơm ngan ngát
Thơm khắp vùng trời thơm cả hồn tôi

Hương loang loang mọi nơi
Trong gió trong mây
Cũng sen thơm mát

Hương tràn trong mắt
Ánh nhìn đắm say
Tay chạm bàn tay cũng sen thoang thoảng...

Tạm biệt nhé Tháp Mười ơi
Vấn vương hoài
Lòng tôi sen thắm

Xin gửi lại chút tình say đắm
Giai điệu nồng nàn
Ngát đượm tình tôi.

Ngày ấy sẽ đến

Ngày ấy sẽ đến
Ta chỉ còn biết gối trắng
Mơ về những miền cũ

Nơi ta từng là chim
Bay mê mãi mùi phương
Để nhìn, nghe cho thấu

Nơi ta từng là dã tràng
Mãi se cát tìm ngọc
Mà chẳng thấy bao giờ...

Ngày ấy sẽ đến
Ta chỉ có thể ôm gối
Nhớ tới chuyện tình xa
Đẫm đầy trái ngang và nước mắt

Ngày ấy sẽ đến
Ta ngồi một mình mơ màng
Giữa muôn vàn âm thanh tha thiết
Nhưng không thể nào
bay lên được nữa!

Đêm Tà Đùng

Đêm ấy Tà Đùng
không trăng
không sao
Chỉ có ngọn lửa
bập bùng gọi...
khát!

Đêm ấy Tà Đùng
chúng tôi tranh nhau hát
Không cần nhịp nhàn
Không cần chuẩn xác
hát như thể chưa từng
Đêm ấy Tà Đùng
chúng tôi nhảy múa
Níu vai nhau
loạng choạng bước
vì say

Có uống bao nhiêu
mà nghiêng ngả đến thế này
Mất ai
cũng lung linh ngọn lửa
Môi ai
cũng ngời ngời cánh hồng

Long lanh long lanh
Đêm Tà Đùng
biếc xanh

Vời vợi
khúc yêu thương
Tình tôi nhuộm thắm...

Tà Đùng - Đắk Nông. 10.2019
Một đêm lửa trại thật vui

Tặng người yêu con chữ

(Quý tặng anh Lê Minh Hoan)

Lần đầu gặp anh

Người đàn ông của miền sông nước

Có tấm lòng thơm ngát sen hồng

Lần đầu gặp anh

Mà ám ảnh không nguôi

Người đàn ông biết kết giao đấm đui

Trân quý thủy chung cùng sách một đời

Sách dạy anh biết làm người tử tế

Biết nhìn xa thấu rõ trắng đen

Biết ở ăn sáng trong tâm đạo

Biết đắng cay bèo bọt phận người

*Chìa khoá thành công anh hằng mong mỏi
Một đời kiếm tìm - nhờ sách đã nhận ra
Sách bật mầm, sách trở hoa
Thỏa lòng người biết nâng niu con chữ...*

*Ngày phải xa đã cận
Mong anh luôn thanh mẫn
Hạnh phúc cùng trang sách trang đời
Trên con đường sáng - ngát hương Đồng Tháp.*

Sài Gòn, 4.2019

Kỷ niệm chuyến thực tế Biên giới Tây Nam (4.2019)

Một Thoáng Ban Mê

Rì rầm

Rì rầm

Gió rừng mơn man ngọn sóng

Lung linh

Lung linh

Cây rừng soi bóng dòng sông

Mắt sáng

Hiền hoà

Nụ cười em gái Ê Đê

Gọi mời

Gọi mời

Bước chân người về phố núi

Nắng gió đại ngàn
Thác ghềnh đại ngàn
Vừa lạ
Vừa quen
Ôi Ban Mê

Ánh mắt đại ngàn
Nụ cười đại ngàn
Thân thương là thế
Ôi Ban Mê

Cho tôi uống
Cho tôi say
Hương tóc em như men rượu cần

Cho tôi hát
Trộn trái tim
Lời tình yêu say đắm chôn này.

Kỷ niệm chuyến đi thực tế Đắk Lắk
Tháng 11.2002

Ôm thơ bán dạo

Lệch vai
lưng túi thơ tôi
Mang đi bán dạo chợ đời nắng chang

Đáng chưa!
hỡi kiếp đa đoan
Sương lam gió chướng sớm hoen tóc nhàu

Ly đời
uống cạn đã lâu
Vẫn say nghiêng ngựa vẫn sầu đầy vơi

Ôm thơ
bán dạo khắp nơi
Không bàn tay vẫy đón mời nửa câu

Chợ đời
rộng hẹp nông sâu
Bày chi thơ thẩn thêm đau nỗi mình.

Vô tư

Biết không thể xanh hơn được nữa
Lá buông mình
Vô tư
Rơi

Nhường cành xanh cho lộc non tươi nõn
Vẫy gọi chim về
Ríu rít...
Thế thôi.

Nghe trăng

Vằng vặc sáng
Trăng tràn vào nhà
Óng ả
Ánh bạc ngân nga
Vang dội căn phòng

Những đóa hồng
Nếp vào nhau
Im lặng
Lắng nghe trăng
Dạo khúc... phiêu bồng.

Lượm nắng

Chủ nhật
thảnh thơi
Không gì phải vội

Thong thả
ra vườn
Nàng lượm nắng chơi

Nàng lượm
đầy tay
Những chùm hoa nắng

Rồi thả vào hồn
Cho thỏa...
lung linh.

Nông nàn
lời thương

Thì thầm cùng Thạch Hãn

Thạch Hãn ơi! Thạch Hãn!
Xin mách bảo giùm tôi
đoạn sông nào là nơi
anh trút hơi thở cuối

Để tôi tìm đến đó
Lắng nghe anh chuyện trò
những thầm kín ước mơ
chỉ riêng tôi được biết

Ôm sóng nước vào lòng
tôi thì thầm cùng sông
Như ru tình hai đứa
sóng vỗ về mệnh mông.

Thạch Hãn ơi! Thạch Hãn!
Xin mách bảo giùm tôi
nơi anh nằm có ấm
hay sóng gió tưới bời

Sông ơi nhe nhẹ thôi
hãy ru anh dào dạt
Đừng cuộn xoáy dâng trào
đừng cồn cào quặn thắt

Giữ cho anh yên giấc
dưới lòng sông thanh thang
Nhớ đừng cho anh biết nỗi đau đời tôi mang.

Lời buồn

(Yêu quý tặng bạn bè tôi)

Ngựa già oằn lưng
mắt mờ
gối mỏi
Gân đầu còn săn
thó bắp chẳng căng da

Muốn đưa lưng mang vác
như thuở nào vẫn thế
Bớt nổi nhọc nhằn cho mẹ
Bớt chút héo hon
để mẹ thăm nụ cười

Chỉ mong vậy thôi
nhưng chẳng được nữa rồi
Bởi sức con đã cùng
lực con đã kiệt
mẹ ơi!...

Kịp với mẹ vài lời
rồi ngựa bỗng dung
khuyu gối
Thăm thăm mắt buồn
...lệ tuôn!.

Rượu đời

Tôi lang thang
cùng trời cuối đất
Lợm đầy tay
sợ tình vương vất
Cho vào ngực
tôi ủ thành men

Thành pháo hồng
thành hoa thành rượu
Thành đắng cay
chua chát với đầy

Thành giông bão
trời nghiêng đất ngã
Thành biển thành rừng
bến bãi nông sâu...

Rồi tôi uống
tôi say ngây ngất
Thứ rượu đời
cất được... từ tim.

Nói với chim

Chim bay từ đâu đến
mà giọng hát nghe quen
Có phải từ xa lắm
nhớ người - chim ghé thăm

Đã khắc vào tâm khảm
tiếng chim rừng ríu ran
Giữa thăm thẳm đại ngàn
một thời rền bom đạn

Những cánh rừng biếc xanh
nay khó tìm thấy nữa
Chim tan đàn, rã cánh
táo tác khắp phương trời

Chim rừng thiết tha ơi
vườn ta nhiều bóng mát
Chim cứ về vui hát
cứ nhay nhót chuyền cành

Đất ở đây rất lành
chim yên lòng về đậu
Như một thuở rừng xanh
ta thăm thiết bên nhau.

Tản mạn cùng con

Chẳng biết
mẹ còn bên các con đến bao giờ?
Chẳng biết
mẹ phải xa lìa những chàng trai cô gái
là ngọc ngà của mẹ
như thế nào đây?
Chắc là buồn lắm
phải không con.

Ơi những gương mặt bé thơ rạng rỡ
mẹ từng dưỡng nuôi chín tháng trong lòng
Tùng thấp thỏm chờ mong
tùng tràn trề hạnh phúc
Mừng đón những thiên thần bé xíu
mừng đón mỗi bước chập chững đầu đời

Ôi! Những gót son thơm... mẹ nâng!

*

Quên hết nhọc nhằn của nỗi đau sinh nở
không biết trên đầu nắng chang
không hay dưới chân lửa đỏ
Mẹ bỗng bế các con
chạy suốt những đoạn trường

Những gương mặt sáng trưng
như những mặt trời nhỏ
Luôn làm mẹ ấm lòng
giữa vô thường mênh mông

*

Lo sợ sẽ không kịp
mẹ phải đành dặn trước
Dù mai này lớn lên
trên đường đời con bước
Dẫu chịu nhiều khổ đau
nhiều chông gai thất bại
cũng đừng làm điều gì để phải cúi đầu

Mặc tứ bề nhộn nhạo, nhiều khê
Mặc giăng giăng điệp trùng cạm bẫy
cũng phải giữ mình cho sạch ghen con
gắng làm người tử tế với nước non!

Buchenwald chiều nay

Một chiều Buchenwald* nặng trĩu
bạt ngàn mây xám
Ta đưa tay
chạm tới trời

Như dòng sông băng
xô nhau
cuồn cuộn
Hối hả về đâu
mây ơi?

* BUCHENWALD: Một trong những trại tập trung lớn nhất châu Âu trong đại chiến Thế giới thứ Hai, khét tiếng về những vụ tàn sát hàng loạt người bị bắt giam.

Ta bỗng nhiên nhìn thấy
những oan hồn kết lại
thành tảng
thành hàng
Tìm về nhân gian
tỏ bày oan khốc
Sẻ chia oán hờn
chồng chất...

Chiều nay Buchenwald
Như mây
ta lang thang
những bước chân vô định

Hồn không lãng đãng
không chơi vơi
không mơ hồ
Mà lạnh căm, rên xiết
Trữ nặng
một khối buồn
thể nhân!

Viết sau lần đi thăm trại tập trung Buchenwald
ở Weimar (Germany), tháng 8.1999

Họa đá

Trước bức sơn dầu màu tối:
“ôm trọn nỗi đau”
Một chiếc nón đội đầu cũ rách
Ẩn hiện bên dưới
buồn rượi khuôn mặt người

Giống như chiếc bóng
bà ngậm ngùi cúi xuống
Quàng tay ôm
những đứa trẻ vô hồn

* Tiêu đề một tác phẩm trong phòng tranh họa sĩ Trịnh Thanh Tùng tại bảo tàng Mỹ Thuật Tp. Hồ Chí Minh, 1998.

Những đôi mắt ngược lên nhìn mẹ
Lại giống như nhìn
thăm thẳm bầu trời

Chúng muốn hỏi điều gì
mà chơi với không thôi!...

Một dấu lặng
kinh khiếp lòng người
Một câu hỏi
nặng hơn bom tấn
Một nỗi đau sâu
thất quặn tim tôi...
Người xem tranh - chôn chân - hoá đá!

Đi tìm không gian của mẹ

Miệt mài lật giở từng trang
tìm bằng được không gian của mẹ
Mặc giấy đã úa vàng
mặc thời gian ẩm ướt
Con vẫn thiết tha tìm hơi ấm ngày qua

Miễn ký ức dẫu xa xăm đến mấy
Dù không gian sương khói phủ dày
Dáng mẹ một thời
đất hoa tươi thắm
vẫn hiện về bồi hồi lòng con

Mê mãi lang thang trên sân ga Đà Lạt
mong nhận ra
những phiến đá ngày xưa
Còn in dấu chân mẹ hiền một thuở
chiếc bóng nhọc nhằn
tần tảo sớm trưa

Đây đâu máy
kia toa tàu ngày cũ
Vẫn còn nguyên cùng bóng thời gian
Trên toa tàu mẹ có được ngồi tử tế?
Ngồi gần cửa sổ?
hay bậc thang?
Có bị người ta đẩy xô, chen lấn?...

Bỗng dáng mẹ thật gần
nhìn đâu con cũng thấy
Mẹ ơi ngày ấy
có tìm được cha con không?...

Đường dài thăm thẳm
chắc vất vả vô chừng
Phải ngồi tàu bao nhiêu ngày mới tới
mẹ có đau yếu nhiều không?...

Dấn bước mẹ nhé
chắc cha con đang đợi
Dù Đà Lạt - Hải Phòng*
vời vợi mù khơi...

* Chuyện tình của cha mẹ tôi đầu những năm 40 của thế kỷ 20.

Lời thương nàng hát

Nàng lại hát
lời mận nong với núi với sông
Với cả tấm lòng
bao cuộc đời mà nàng yêu quý

Hát cho “Lá chắn áo trắng”
được phút giây ngơi nghỉ
Hát cho không còn tức tưởi những chia ly

Hát cho họa mi phải nghiêng tai
ngưng tiếng hót
Mà bình minh vẫn trở lại muôn nhà

Cho nước mắt thôi rơi
cho môi cười lại thắm
Cho nhịp đời sinh sôi như vẫn thế - lẽ thường!

Cạn lòng lời thương nàng hát -
nong nàn những khúc ca yêu...

2.9.2021

Sài Gòn - cao điểm mùa dịch Covid 19: với gần 2 vạn người chết

Lời ru

À ơi à
Con có nghe mẹ hát
Ru những đôi mắt mở dáo dác
Ru những cái đầu to
Ngơ ngác vô hồn

Con có nghe mẹ hát
Ru những ngón tay quăn queo
Ru những ống xương xiêu vẹo
Mà mẹ vẫn hằng thương
Mà cha vẫn hằng yêu

Con có nghe mẹ hát
Ru những giọt máu không lành
Ru những nụ cười như khóc
Mà cha con mang về
Từ khốc liệt chiến tranh

Con có nghe mẹ hát
Ru nỗi niềm cháy khát
Linh nghiệm một phép màu
Trả về cho các con
Những hình hài nguyên vẹn

À ơi à
Con có nghe mẹ hát!...

Hấn

Hấn sẽ chẳng là gì cả
nếu quên được tạo ra
từ hạt lúa củ khoai
Từ vô vàn
những nổi - chìm - dứt - nối

Sẽ chẳng là ai cả
nếu hấn buông xuôi
ngụp lặn trong sóng đời nghiệt ngã

Sẽ chẳng là gì cả
nếu hấn không được nâng đỡ
bởi tổ tiên hiền thánh
Bởi thôi thúc của sức mạnh tâm linh

Và hấn... đã vùng vẫy
quãy đạp
Với tất cả tiềm năng
của số mạng trời cho

Tóc hấn phần phật trước gió
giống như vừa được
nhắc khỏi vực sâu
Mặt hấn lem luốc
nhưng rạng ngời
ánh sáng phục sinh.

Hấn đứng dậy
giũ sạch bột bèo
thong dong bước
Như chưa từng có sự gì
khiến hấn... đau!

Dáng cừu vạn

Nhiều người đàn ông
bước ra từ ruộng
lơ ngơ lác ngác
“mặt dài cán thuổng”

Dáng lóng ngóng
giữa phố đông
mỏi mòn
hiu hắt
Chiều đã buông
mà vẫn ngóng chờ

Nhiều người nữa
mắt buồn
se sắt
Ánh nhìn hắt hiu
cam chịu không ngờ

Vẫn chẳng thấy
bóng người cặm việc
Biết về trắng tay
con thiếu bữa chiều nay

Tại anh không may
hay tại “chợ người” đông quá
Đành tự trách mình
chỉ biết cuốc cày!.

*Tản mạn
một loài hoa*

Ngày ấy
Rét mướt bão tuyết
Phong ba
sóng gằm
đất chuyển
Kô Bê! Kô Bê!
Buồn đau sẽ qua
tháng Ba mùa hoa
Anh đào vẫn nở

Hi Rô Shi Ma
Na Ga Sha Ki
đau thương
tro xám
hoang tàn...
Những nắm mồ
oan khóc
đòi đòi!

Nỗi đau chẳng nguôi ngoai
Mà Anh đào
vẫn khoe màu lộng lẫy
khắp xứ sở Phù Tang...

Từ muôn trùng xa
Tôi gửi bạn bài ca
về một loài hoa
tuyệt vời

Ôi Anh đào!
loài hoa đạo!
Biết rục rịch cùng nhau
và cùng tàn bên nhau!...

Mai Gia Trang, 15.7.1999

Trôi

Lũ nổi lũ
Bão nổi bão
Cửa nhà trôi
Mẹ già
Em thơ
Trôi... trôi...!

Lũ nổi lũ
Bão nổi bão
Miền Trung ơi
Cơ cực này
Biết bao giờ mới thoát!

*Phải bắt đầu từ đâu
Với đôi tay trắng
Với phiêu bạt
Đói khát
Lầm than?...*

*Vẫn thế thôi
Bao đời vẫn thế
Miền Trung của tôi
Gan sắt
Dạ vàng*

*Làm lại từ đầu
Trong nỗi cháy khát
Ước mơ mai sau
Không đã tròng xe cát!...*

*Ôi miền Trung!
Miền yêu dấu của tôi!*

Độc

Độc
Để hiểu tác phẩm
Chất chứa những gì trong đó

Độc
Với tôi
Còn để hiểu người tạo ra nó là ai

Độc
Để biết thêm
Những nhá nhem đen trắng

Những chập chùng đơn kép
Và những dấu lặng trầm -
Ẩn ứ của kiếp người

Độc
Cho tâm hồn ta
Biết vút lên những tầng mây
Và cũng biết chùng sâu dưới đáy

Để lắng nghe
Lắng nghe bao nỗi...
Bao điều tuyệt vời - nếu đọc sẽ nhận ra.

Con đàu sóng lừng

Tôi ngược miền thiếu nữ
Tiếng lòng
Ào ạt
Xô

Chẳng khác biển tràn bờ
Gió gấm
Gào
Sóng thét

Ngực biển vòng vạm vỡ
Quặn
Cơn đàu
Sóng lừng.

Bơ vơ hồn thật

Nàng chán
Nàng sợ
Nàng kinh khiếp
Bởi lòng tham
Đã ngự trị khắp nơi

Bởi đồng tiền
Đã chễm chệ trên ngôi
Nó sát phạt lòng trung
Không còn nơi nương náu

Sự giả
Bỗng tràn lan khắp nẻo
Đã trở thành
Đích đến của lòng tham

Vung gươm múa kiếm
Lên ngôi báu
Quá ngưỡng làm người
Thành thú dữ
Quý ma

Đồ ăn giả
Thức uống giả
Lời tỏ tình cũng giả...
Hôn thật
Bơ vơ
Giữa nhộn nhạo chợ đời.

Lại đau

Chưa bao giờ
Cái giả
lại lộng hành đến thế

Nó sát phạt lòng trung
Thê thảm
không thể ngờ

Nó nông nghênh
Ngang ngược
gieo cái ác từng giờ

Nó vung gươm lên ngôi
Hà hê
cười khảnh khách

Cái thật chạy trốn đâu?...
Ta lại đau
Ơi Trời Có Thấu!

Cứ thế cao đầu

Có chút ngậm ngùi
vì nhận được
một tin rất tệ

Nhưng mỉm cười được ngay
nhờ khích lệ
của một người:

Bỏ qua đi em
chấp chi
trò con trẻ

Hãy trút vào
thơ - nhạc
sẽ vui bớt được ngay

Chúng không biết
mình là ai
cũng chẳng can chi hết

Ta cứ thế
cao đầu
đi cho tận bể dâu!

Chơi với những bàn tay

Chắp tay tôi lạy mười phương tám hướng
Khấn những oan hồn
ẩn khuất ở chốn này

Ngày Ba Chúc
hàng ngàn người ngã xuống
Mãi không thể nào kịp hiểu vì sao

Tôi bỗng thấy hiển hiện
những thi thể không đầu
chẳng đứng được thẳng ngay

*Chối với những bàn tay
vẽ lên trời
hơn ba ngàn dấu hỏi*

*Tại sao oan khiên lại ập xuống đất này?
Tại sao bỗng chốc
máu chúng tôi chảy thành sông
thành dòng oan khốc*

*Ba Chúc ơi, Ba Chúc!
bầm gan tím ruột nỗi đau sâu
Ta nhất định tìm ra
Kẻ Thù Giấu Mặt*

Tịnh Biên, 4.2019
(Chuyến đi thực tế các tỉnh Biên giới Tây Nam)

Ơi chim đồi thơm

Mới tinh mơ
Chim Đồi Thơm đã lạnh lốt
Âm thanh ngọt
Ngỡ rót mật hồn ta

“Nhớ lắm mà !” -
Tiếng chim quen bồi hồi
Những cánh rừng xa
Bỗng chấp chới hiện về

Muốn nói với chim
Biết bao điều ngày ấy
Đâu chỉ sống chết
Treo sợi tóc từng giây

Đâu chỉ sốt rét
Giữa rừng sâu heo hút
Bản bật run trên cánh võng
Rồi tàn hơi

Ta thương lắm
Nào chim ơi có biết

Cả tiểu đoàn húp cháo
Trước giờ xung trận
Không cả măng rừng
Lúc quay quắt đói lòng

Chỉ kịp nhìn nhau
Nhấn gửi những ước mong
Cho mẹ cha
Cho quê nhà yêu dấu...

Ngần ấy năm xa
Mà lòng ta mãi tha thiết
Biển cạn non mòn
Vẫn yêu lắm - Lính Trường Sơn.

Đời Thơm Phú Yên, 27.4.2022
(Trại viết HNV TP. Hồ Chí Minh)

*Yêu nước là đặc quyền
của người Việt tôi*

Tôi từng vùi mình vào những vụ vợ
Nào gió nào trăng
Nào cỏ hoa ong bướm
Ngao du đó đây rồi thong dong tung tẩy
Nói nói cười cười
Hân hoan chưa từng thấy
Mong những vết bầm oan trái nhạt dần

Đâu ngờ lòng tôi vẫn hùng hực lửa
Những năm tháng đau thương
Vẫn khôn nguôi nhớ...

*

Ngày ấy - mười bảy tháng Hai năm Bảy chín
Một bảy thú dữ
Vớ đầy đủ phương tiện chiến tranh hiện đại
Sáu mươi vạn giặc Tàu
Ngang ngược tràn qua
Chúng bất ngờ tấn công xâm lược nước ta
Pháo đạn dậy trời
Suốt biên cương phía Bắc
Gieo rắc đau thương tang tóc khắp mọi nhà
Hồng buộc ta
Phải quy hàng trong nhục nhã

Chúng cướp của giết người
Phanh thân tàn bạo
Hãm hiếp đàn bà rồi mổ bụng moi gan
Bắt tù binh nữ trần truồng tải đạn...

Mẹ cha căm giận
Uất hận ngút trời!

*

Giặc phía Bắc nước ta đời đời hiểm độc
Là những tội đồ
Vạn kiếp gian tham
Thà như đế quốc Pháp hay xâm lược Mỹ
Để mắt ta
Cùng nhằm về một hướng
Bọn giặc này lại độc hiểm khôn lường
Chúng xoén xoét nói cười
Vỗ về ta thắm thiết
Nhưng luôn bất ngờ đâm sâu bạn sau lưng

Chúng đâm Hoàng Sa, Trường Sa
Đâm Gạc Ma sóng dậy
Xúi Khơ Me Đỏ
Đâm Tây Nam biên giới
Máu dân lành
Chảy thành suối thành sông...

Chúng còn đâm ta ác độc nhiều lần nữa
Dẫu có kể hoài
Kể mãi cũng không xong.

*

Giặc muốn dân ta phải rã rời tởm
Để chúng bắt ngờ tóm gọn trong lòng tay

Đâu dễ thế chúng bay!
Đâu dễ thế!
Đừng hòng!
Dân tộc Việt là con cháu Lạc Hồng
Khao khát yên bình đã muôn đời cháy bỏng

Chống giặc ngoại xâm vẫn nguyên bầu máu nóng
Việt Nam tôi không chùn bước bao giờ!

Sài Gòn, 17.2.2019

Kỷ niệm 40 năm chiến tranh biên giới phía Bắc.

Thư mẹ từ đất liền

Mỗi lần nghe báo bão
lòng mẹ lại cồn cào
Mắt dõi về phía biển
mong các con bình yên

Những con sóng lừng
biết có lòng lên
chao quật những con tàu?

Thuyền kiếm ngư
có quá mỏng manh không?
Tàu cảnh sát biển
có vững vàng chống đỡ?...

Những con sóng dữ cao ngất
có tung bờm lên nhà giàn
quét đi mọi sự sống?
Chân đế giàn
biết có vững vàng không?...

Thương con - mẹ cứ lo
Dẫu biết những chàng trai của mẹ
dạn dày sóng gió
Bám tàu thuyền
bám biển ngày đêm

Là cột mốc chủ quyền thiêng liêng
Chặn giặc cướp
gian tham ngang ngược
Vững vàng con nhé!
Bám thật chắc nghe con!

Đất liền luôn nâng đỡ
Gửi trọn niềm tin Lính Biển Việt Nam!.

Câu hỏi ngắn

Đã định không nghe
Không nhìn
Không nói gì nữa

Quảng hết gánh đời
Cho mọi nỗi
Nhẹ tênh

Nhưng trước bàn phím
Nàng không thể lặng im

Những đau đớn
Trở trần
Ùa tràn mười ngón
Không cần phải nghĩ suy
Tìm tứ
Tìm vần

Nỗi đau rừng
Đau biển...
Cứ cuộn lên
Quặn thắt!

Nàng ôm mặt khóc
Nghẹn ngào
Bất lực

Rồi làm khó mình
Quyết hỏi - tại sao?

Tại sao? Tại sao?
Câu hỏi ngắn
Mà rộng dài vô tận
Nghe chơi vơi
Mà trĩu nặng khôn cùng!

Không một lời đáp!
Câu hỏi của nàng
Trượt vào hố thẳm
Lặng phắc
Như không hề có sự gì!

Lời đáp trốn đầu

Ngày xưa
Khi hỏi tại sao
Lập tức có người giải thích

Ngày nay
Khi cần lời đáp
Ai cũng nhún vai lắc đầu

Chẳng biết
Ngày xưa trốn đầu
Để tôi đi tìm mãi miết

Nhớ hoài
Ngày xưa thắm thiết
Tôi không ngờ ngác giữa đời!

Ngày nay
Là ngày nay ơi
Sao người lại ghê gớm thế!

Để ai
Cũng phải lắc đầu
Lời đáp chẳng biết trốn đầu!

Hương con gái

Hoa thơm
Ong bướm
Tranh nhau lượn

Hút cạn hương rồi
Nhờn nơ
Bay

Nổi trôi
Bèo bọt
Thân con gái

Chút hương
Chút nhụy
Giữ - thơm hoài.

Điều ước giản dị

Hỡi đấng cao xanh nhiệm màu
Xin ban cho ta điều ước

Cho thế giới yên lành sau trước
Hiển hoà chân thiện
Không sủng gương

Không bão giông
Không sóng thần
Địa chấn

Không đói nghèo
Không ti tiện
Tị hiềm

Không xảo trá gian manh
Không nhoà nhạt
Trắng đen

Người nhìn người mặt hoa rạng rỡ
Mở rộng lòng chia sẻ niềm đau.

Về đi em

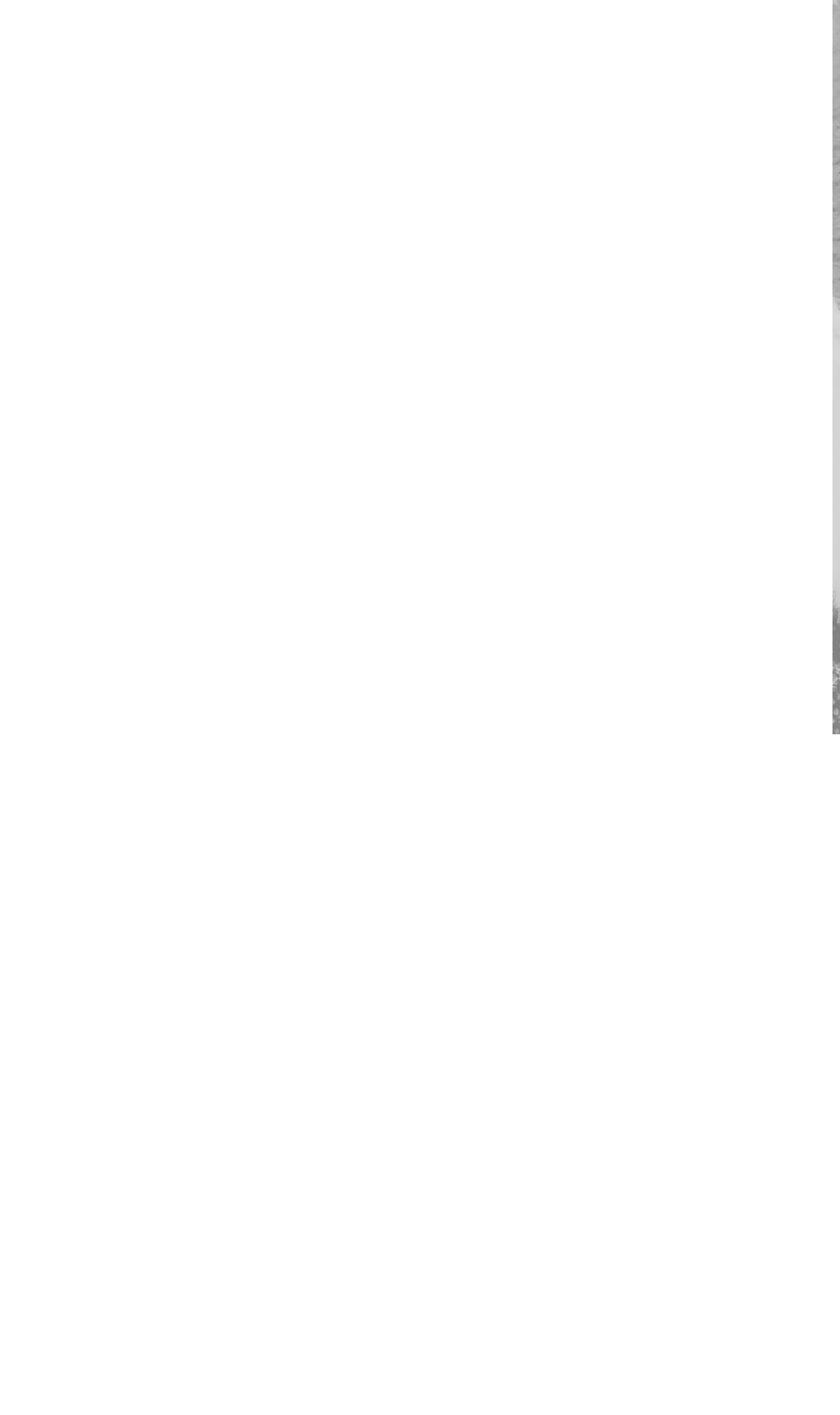
Bán dạo
mà không dám rao
Người mua đâu biết, làm sao gọi mình

Bán dạo
mà cứ làm thình
Cứ ngỡ ngác giữa chợ tình đảo điên

Hãy là
cô bé ngoan hiền
Về nhà với mẹ ngồi thiền cho xong

Đừng vương
vào kiếp long đong
Đời thêm sắp sửa chất chồng đắng cay

Về đi em gái thơ ngây...

**Lặng thầm
lời yêu**

Nỗi nhớ

Anh đó
Em đây
Mà khói sương mịt mờ
Để nỗi nhớ cao hơn trời

Anh đó
Em đây
Mà nghìn trùng vời vợi
Để nỗi nhớ dày hơn đất

Nỗi nhớ bao la hơn cánh chim mồi
Nỗi nhớ thét gào
cồn cào hơn biển khơi

Bể dâu chìm nổi chắc rồi sẽ qua
Chỉ còn nỗi nhớ lặng thầm ở lại
Khắc khoải cùng ta.

Vậy là sao

Lại vô cố ngần ngại
Lại vô cố đợi chờ
Hình như tim ta bỗng thức

Lại say đắm như chưa bao giờ
Lại rạo rức như chưa bao giờ
Hình như tim ta vỗ cánh

Trời bỗng như trong hơn
Đất bỗng như ấm hơn
Lá hoa vườn nhà
Đường như cũng reo ca

Đời bỗng như tươi hơn
Hồn ta lộng gió hơn
Sáng trong nụ cười
Lòng ta thênh thang hơn...

Ô hay!
Ô hay! Vậy là sao?
Là sao... hỡi người!

*Thoại ngắn cùng
Ngọn đèn của tôi*

*

Ta là ngọn đèn
Cạn dầu
Lụn bác
Chẳng còn gì
Cũng mong cháy hết mình
Dẫu không đủ sưởi trái tim
Cũng ấm được bàn tay

Ta kiêu hãnh
Tự hào
Dù phải lao chao
Gắng gượng
Trước gió ngả nghiêng
Canh trường leo lét
Đốt hết giọt dầu cùng kiệt đời mình

Chỉ có thể!
Đó là tất cả!
Tất cả những gì ta có thể cùng em.

*

Dẫu có thế nào
Vẫn là ngọn đèn của tôi
Chỉ của tôi thôi
Đèn hỡi
Để tình yêu tôi không mù loà
Và nỗi nhớ
Đi
Về
Có lối

Mình nợ nhau từ tiền kiếp xa xôi
Hai mươi năm nữa
Tơ vương chưa dứt

Mình còn nợ nhau hai mươi năm
Hai mươi năm nữa
Đèn ơi!

*

Ta không thể!
Hai mươi năm dài lắm!
Hai mươi năm - bao oan nghiệt cuộc đời
Bao tàn phá, đắng cay và khốc liệt thời gian...

Ta như cành cây khô
Không còn nhựa sống
Khắc khoải giữa mùa đông
Giá buốt
Độc hành

Chỉ một chút xanh
Cũng không còn vương trên lá
Cho em gì đây?
Ta lượm lặt
Kiếm tìm.

*

Tôi không nghe, không nghe!
Không nghe lời ngọn đèn than thở
Đèn đã cháy hết mình và cho tôi quá nhiều
Cả hiện tại
Tương lai
Cùng quá khứ đó thôi

Một quá khứ sung mãn thời trai trẻ
Đèn đã lung linh rạng ngời
Đã lặng thầm lan tỏa muôn nơi...

Một tương lai hạnh phúc lứa đôi
Có tôi bên mình
Sẽ chia bao nỗi

Một hiện tại - tình yêu ta nóng hổi
Cũng đủ ấm lòng
Phải thế không... Đèn ơi!

Phải vậy sao anh

Em biết đời bão giông là thế
Mà cứ đi trong mưa
để gió dập tứ bề

Em biết đời bể dâu là thế
Sao lặn ngụp hoài
cho lòng mãi tái tê

Những mong kiếm tìm
dưới đáy sâu của bể
Chất ngọc không tan
chẳng có được nơi nào

Rồi bỗng nhận ra
đời không sau trước
Nỗi niềm chất chồng
nặng trĩu hai vai

Rồi bỗng nhận ra
tình không như mong ước
Muốn được yêu anh
đâu chỉ biết đợi chờ
Mà em phải còn biết cả... ngu ngơ!

Một nửa cho anh

Ngày mai xa nhau rồi
Những gì ta có được
Em chia anh một nửa

Dù xa xôi cách vời
Chân trời hay góc bể
Xin hãy giữ gìn
một nửa của anh

Em chia
Một nửa trăng tri kỷ canh thâu
Một nửa gió dịu dàng bên nhau

Em chia
Một nửa nắng ban mai mật ngọt
Một nửa cỏ hoa êm ái vườn nhà

Hãy gói mang theo
Làm vật thiêng
cho cuộc hành trình còn lại

Là cuối dốc hoàng hôn
Không hun hút... nhé anh!.

Vu vơ câu đưa tình

Chị bỗng mỉm cười
nghe lòng xao xuyến
Kỷ niệm ùa về
quay quắt nhớ Trường Sơn

Cùng đồng đội
những chiều hành quân
Len lỏi vượt rừng
dưới tầm bom bão đạn

Bỗng câu đưa tình từ phía sau vọng tới:
“người đâu
mà đắm thắm dịu dàng?”

Chị ngoái lại
mong biết người vừa dứt tiếng
Khen tặng ai
giữa bom đạn rền vang?

Một chút ngỡ ngàng
lời trao chưa kịp
Đã chạm nụ cười
ánh mắt chứa chan...

Câu đưa tình vu vơ
theo chị cùng năm tháng
Cũng lúng liếng trái tim
cũng ngong ngóng mong chờ
Suốt hành trình dâu bể... người thơ!

Tháng Tư ơi

Những trưa hè tháng Tư
Sài Gòn ngùn ngụt nắng
Mặt đường lửa đỏ
chang chang xa lộ
rất bỏng thịt da

Có một chàng trai
sức mạnh nào thôi thúc
Khiến chàng phăm phăm chạy
tìm nàng của mình
ở đâu đó... rất xa

Rồi họ gặp nhau
cuồng cuồng
tung nổ
Hối hả trao nhau
tràn đầy...

Chỉ ngần ngùi thế thôi
nhưng mãi là tất cả
Chàng lại vội vã
lặn vào nắng
mất hút.

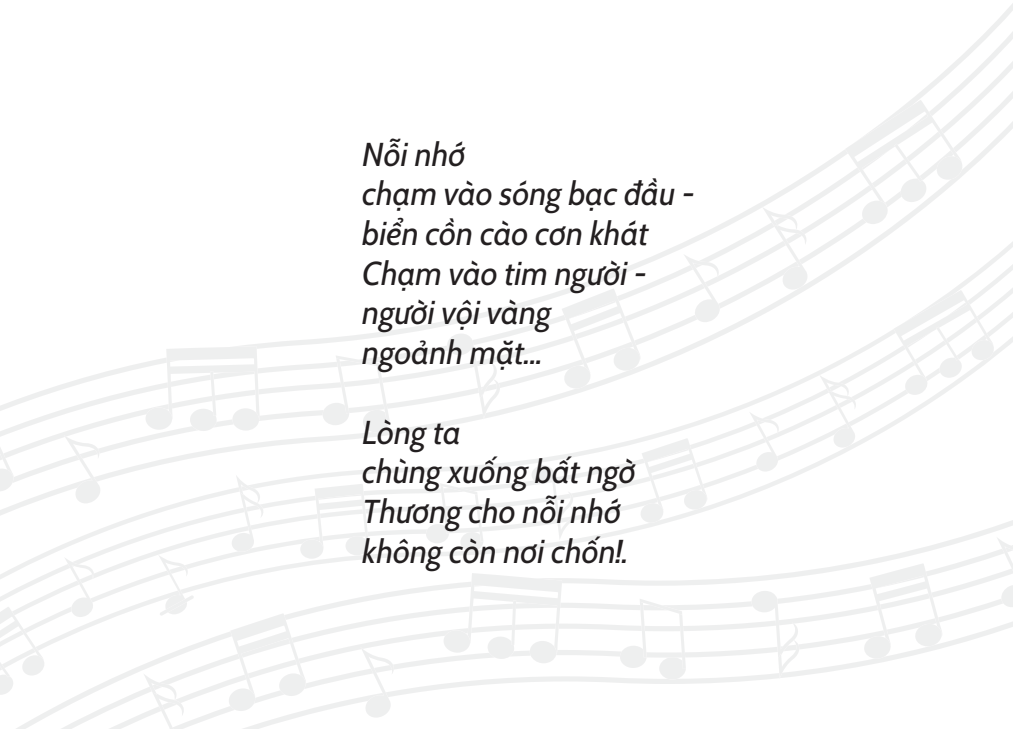
Tháng năm
tiếp nối tháng năm
Khoảng cách
mịt mờ
xa thăm...

Cho dù ngàn năm nữa
cũng sẽ vẫn thế thôi
Đầy ấp tâm khảm
nỗi ám ảnh dịu êm
Những ngày hạ xa ngái
nâng đỡ nàng bay lên.

Nỗi nhớ ơi về đi

Nỗi nhớ đi hoang
lang thang
thất thủ
Nỗi nhớ hành khất
rong rêu
mù loà

Nỗi nhớ chạm vào đá -
đá khóc
Chạm vào gió -
gió than
Chạm vào đại ngàn -
đại ngàn hú gọi -
âm âm rờn rợn
niềm đau

A decorative background element consisting of several horizontal musical staves with various notes and rests, curving upwards from the bottom left towards the right side of the page.

*Nỗi nhớ
chạm vào sóng bạc đầu -
biển cồn cào cơn khát
Chạm vào tim người -
người vội vàng
ngoảnh mặt...*

*Lòng ta
chùng xuống bất ngờ
Thương cho nỗi nhớ
không còn nơi chốn!*

*Quà của người đàn ông
nghèo nhất thế giới*

Hò hẹn bao nhiêu lần
Hôm nay mới gặp mặt
Anh cười
Hoa cũng cười
Rạng ngời tràn khoe mắt

Như sợ người trông thấy
Chút lúng liếng bất ngờ
Trao hoa
Anh vội nói
Giọng nhẹ như mây trôi:

Tặng em - nhân tám tháng Ba
Hôm nay em về
Nên phải trao trước một ngày

*Tặng cả sinh nhật Chín tháng Ba nữa
Hôm nay em bay
Nên anh trao trước hai ngày*

*Xa nghìn trùng anh hứa sẽ có quà cho em
Hôm nay mình mới gặp
Đành tặng muộn chín ngày...*

*Ôm bó hồng trên tay
Tôi bay về phương ấy
Nặng tình anh lắm đấy
Những đóa hồng có hay.*

Một mai

Một mai
Chỉ một mai thôi
tôi ra đi mãi mãi
Lá vẫn reo
chim vẫn ca
cỏ hoa vẫn mượt mà

Một mai
Chỉ một mai thôi
tôi ra đi mãi mãi
Trời vẫn trong
mây vẫn lượn
gió vẫn lang thang

Người vẫn ngược xuôi vất vả
Mẹ vẫn chiều hôm tắt tả
Đời vẫn oan trái
và vẫn hát ca

Chỉ có anh
Chỉ có anh không còn nghe em cười nói
Chỉ có anh
không còn nghe tiếng em gọi
Không thể còn nghe
lời mắng nong em dịu dàng

Chỉ có anh
Chỉ có anh không còn nghe em thầm thì
Chỉ có anh
không còn nghe bước em về
Không thể còn nghe hơi thở em
nồng nàn bên vai anh.

Gọi thầm

Mỗi lần qua cầu Sài Gòn
Mắt lại ngó tìm hương ấy
Nơi có bờ cỏ nép sông
Nụ hôn sóng cồn lốc xoáy

Mỗi lần qua cầu Sài Gòn
Mắt lại ngó tìm hương ấy
Nơi có hai người bên nhau
Trăng sao và trời cao biết

Họ trao nụ hôn thắm thiết
Dài sâu đến tận bây giờ
Những khi nhớ nhung da diết
Tên nhau - gọi thầm trong mơ.

Quà xuân

Quà xuân cho em
là con đường dài hun hút
Trong khuya khoắt
một mình anh vượt

Là đôi tay lạnh
phải ủ hoài mới ấm nóng
Là chiếc áo mỏng manh
đắm gió đắm sương
Là dáng hình anh
thơm hăng hắc dậm trường...

Quà xuân cho em
là ánh sáng dịu êm
tỏa ngời trong mắt
Là nụ hôn dài
đắm sâu rất thật
Háo hức cháy bỏng
tia mắt làn môi

Ta đã vì nhau mọi điều có thể
Không chút gì
giữ để riêng mình
Trong lặng thinh
ta trao nhau... quà xuân!

Chỉ ước

Chỉ ước một lần
được nắm tay anh
Đi giữa ngàn xanh
thênh thang nắng gió

Nghe tiếng chim trong lành
nghe nồng nàn hương cỏ
Nghe dịu dàng trong gió
nhẹ nhàng lá thu rơi

Chỉ ước một lần
một lần thôi
được đàng hoàng trong tay nhau
Không ngại ngừng
ngó trước nhìn sau
Không giữ lại chút gì
cho riêng mình nữa

Chỉ ước một lần -
một lần thôi!... chỉ ước!

Khúc đau

Gánh tình
gửi lại cô hồn
Sớm vay tối trả chẳng còn nợ chi

Buông tay
ngẩng mặt nàng đi
Ly tình đã cạn còn gì mà mong

Thôi thì
thôi thế cũng xong
Những khi đắm đuối say nồng vì nhau

Giọt thấm
khoan nhạt nồng sâu
Nàng ôm đàn hát khúc đau nhân tình.

Cho đôi tim ấm áp

Anh hi hục đào
một cái hố thật sâu
Rồi đặt vào đó tình yêu ta ngang trái

Em hi hục đắp
nấm mồ cao lên mãi
Cho đôi tim ấm áp dưới đất nâu

Nhớ chôn theo cả linh hồn ta nữa
Bởi từ nay
sống, thác - nghĩa gì đâu!

Yêu chi lạ

Anh bảo sợ
Sợ rất nhiều khi nhìn vào mắt em
Bởi như có ma lợc ẩn trong đó

Anh bảo sợ
Sợ rất nhiều khi nghe giọng em nói
Bởi hồn anh sẽ bị âm thanh ấy hút hết

Anh bảo sợ
Sợ rất nhiều mỗi lần ta gặp nhau
Em ngùn ngụt lửa
Thieu anh không còn là mình nữa

Anh bảo sợ
Sợ rất nhiều nhưng vẫn tha thiết yêu em
Yêu theo cách của người... chỉ biết sợ!

So

Từ thế giới ảo
một người đàn ông bước ra
Về tự tin
nhìn tôi người bảo:
đưa tay em anh nắm
chặng đường còn lại
chớ ngần ngại cùng anh.

Chẳng hiểu vì sao
tôi đã đưa tay
với tất cả lòng thành
Anh dắt tôi chạy
trên cánh đồng hoa
trên thảm cỏ non xanh
Như hai đứa nhỏ hồn nhiên
đùa vui trong nắng

Bỏ lại hết
những trâm thặng quá khứ
Bỏ lại hết
mọi vương vấn tương lai
Chỉ còn phút giây này
tay trong tay thơ - dại.

Xuân này

Nụ cười hiền đắm say
Ánh mắt nhìn bóng cháy
Gương mặt ấy rạng ngời
Nhìn đâu tôi cũng thấy

Trái đất bỗng ngừng quay
Cuộc đời thôi dẫu bể
Chỉ chồi xanh rạo rực
Cùng tình tôi xuân này.

Giá như

Giá như
ta vẫn cùng ai
Ấm êm chăn gối đêm dài qua mau

Giá như
tình vẫn ban đầu
Đắm say ngây ngất không màu khói sương

Thôi đành
nhặt chút tơ vương
Dem về vấn vít chân giường mà chơi.

A black and white portrait of a woman with dark, wavy hair, wearing round glasses and a light-colored top. Her hands are clasped together in front of her chin. The background is a soft, out-of-focus grey.

**Mini thơ
chân dung**

Tự mở

Tôi mở tôi bằng tôi

Thiên đàng
Địa ngục
Phơi

Mắt đêm... vời vợi.

Đau

Đau tình ta khóc trong mơ
Đau đời ta hoá lơ ngơ giữa đời!

Giá như đừng

Giá như đừng nhìn điều chi cũng rõ
Thì hồn ta đâu đắm lệ Người ơi!

Thâm như

Nghe đời bằng hai tai
Lòng sẽ không sóng cuộn
Nhìn đời bằng hai mắt
Không chông chênh mỗi bước!

Mắc cạn

Đã biết giếng không sâu mà vẫn thả dây dài
Sợi dây tôi mắc cạn giữa muôn vằn rỗng không.

Phút ấy

Chỉ vòng tay ôm mà nhiệm màu quá đỗi
Họ tan vào nhau từ phút ấy thật rồi.

Chân dung

Ôm trái tim mình cùng mối tình mộng mị
Trong gió thốc, sấm rền, nàng vẫn đi... vẫn đi!

Thả

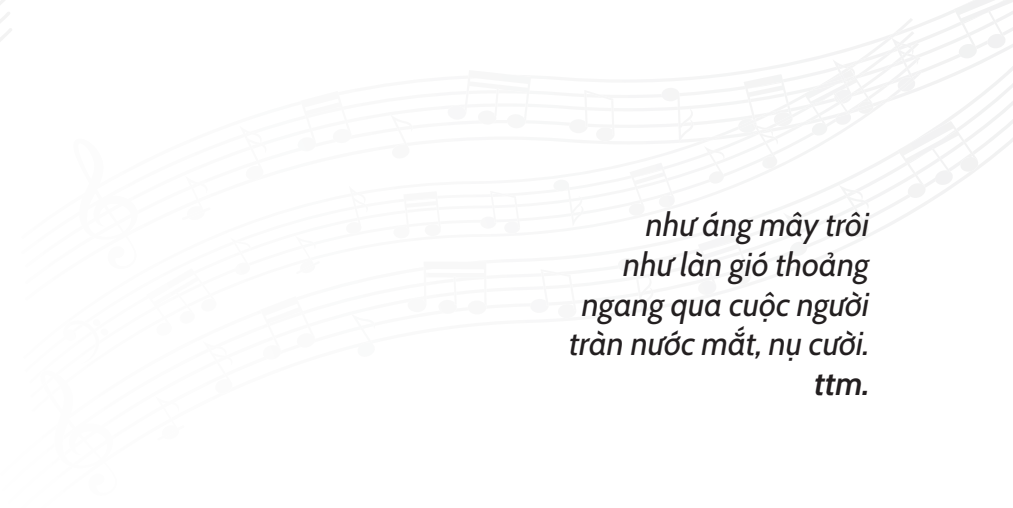
Buồn - ta làm thơ - thả hết vào đó
Vui - ta làm nhạc - cũng thả hết vào đó
Thơ, nhạc là những chú chim Hồng Hạc
Gồng gánh tình ta thả khắp đất trời.

Sóng dội

Anh không nói mà mắt nhìn sóng dội
Xô bờ em nghiêng lệch đến không ngờ
Đừng vậy nữa anh - em sợ lắm
Sợ sẽ ngập chìm trong mắt ấy thôi.

Trăng nước

Trăng cứ mãi lang thang khắp chốn
Nước lặng thâm ngóng đợi trăng soi
Tình đôi ta lẽ nào trăng nước
Tan hoà nhau mà vẫn xa xôi.

*nư áng mây trời
nư làn gió thoảng
ngang qua cuộc người
trần nước mắt, nụ cười.
ttm.*

Trương Tuyết Mai những nốt trầm ngân vang mùa thiếu phụ

(Đọc bản thảo thơ **Hoà âm đêm**
- Nhạc sĩ - nhà thơ Trương Tuyết Mai)
Nhà thơ **Trúc Linh Lan**

Lần đầu tiên tôi biết chị từ một cái tên “nhạc sĩ Trương Tuyết Mai” với nhạc phẩm yêu thích: “Huế tình yêu của tôi”. Tôi hình dung tác giả là một cô gái trẻ năng động với trái tim đầy ắp tình yêu cuộc sống và con người... Khi tham gia cùng đoàn nữ nhà văn (Hội Nhà văn Việt Nam) một chuyến đi thực tế về Miền Tây, tôi gặp chị - tuổi gần tám mươi mà rất à la một, trẻ trung, gần gũi và bản lĩnh.

Tôi cũng bắt đầu biết thêm một Trương Tuyết Mai thơ từ đó.

Thơ chị như một lời thì thầm với chính mình, nhưng lại là một thông điệp sâu sắc về phận người phận đời. Tôi đọc đâu đó lời nhận xét về thơ: *“Thơ là nhu cầu mình tâm sự với chính mình những lúc cô đơn. Cho nên đọc thơ là nghe trộm nhà thơ đang nói với chính mình”* (Sylvan Barnet, Macten Berman,

William Burto). Tôi đang làm một người nghe trộm tiếng thơ trong vườn thơ “Hoà âm đêm” của nhà thơ Trương Tuyết Mai.

Bản thảo gồm tám mươi bài thơ ứng với tuổi tám mươi của chị. Thơ chị được cất giữ trong từng căn phòng ký ức thật trang trọng: “Chút nhện giăng”; “Nồng nàn lời thương”; “Lặng thầm lời yêu” và cuối cùng các bạn yêu thơ sẽ được đối diện với chùm thơ “chân dung” gồm 10 bài thơ mi ni. Tác giả đã chăm chút viết trang sách đời mình bằng sự trải nghiệm với bao vui, buồn, cay đắng, ngang trái và bao mất mát đau thương với những đêm thao thức khóc thầm để rồi thấy cuộc chơi cõi tạm này nhẹ tênh:

*“Nhu áng mây trôi
Nhu làn gió thoảng
Ngang qua cuộc người
Tràn nước mắt, nụ cười”*

Để ngộ ra điều này nhạc sĩ, nhà thơ tài hoa của chúng ta đã đúc kết: “Vẫn biết kiếp tằm phải nhả tơ/
Vẫn thơ gan ruột tươi màu huyết/ Bện dệt buồn vui
thăm phận người” (TTM). Nhà thơ Nguyễn Vũ Tiềm từng viết trong cuốn tiểu luận “Đi tìm mặt mã thơ” có một nhận định rất hay: “*Mỗi nhà thơ là một thế giới tâm linh có hai phần đóng, mở riêng biệt. Phần đóng đó là bí ẩn của hoạt động bằng sáng tạo mà chính nhà thơ cũng không hiểu nổi mình. Phần mở là mở ra đa diện, đa chiều trong tác phẩm...*” (trang 38). Mời bạn yêu thơ cùng tôi mở không gian thơ đầu tiên của nhà thơ Trương Tuyết Mai.

“Chút nhện giăng” - Những dòng thơ viết trong cảm thức mong manh

Hai mươi ba bài thơ với tiêu đề “Chút nhện giăng” gọi cho tôi nhớ đến một câu ca dao cũ “Buồn trông con nhện giăng tơ”. Nhà thơ chúng ta đang buồn ư? Hay đang cô đơn? Với một chút thôi mà đã đắm đầy cảm thức về cuộc đời, về sự thay đổi của thiên nhiên, tuần hoàn của vạn vật xung quanh: Một áng mây trôi, một chiếc lá rụng, một làn gió thoảng, một búp non xoè nở, một ngôi sao sa... đều làm trái tim tinh tế của chị run lên xao xuyến, chạnh lòng, chơi vui... “Một chút nhện giăng mảnh/ Trời đất hóa mong manh”. Tất cả chỉ trong khoảnh khắc, khoảnh khắc mong manh đáng giá ấy không phải ai cũng nhìn thấy? Chỉ có người đàn bà bên hiên nhà khuya khoắt bắt gặp ngọn gió cô đơn rong chơi với trăng và bạn yêu thơ cũng bắt gặp một người đàn bà lẻ loi ngồi ngắm trăng - trăng rơi đầy tay mình nhưng vẫn tham lam muốn lượm, hái thêm “những đóa trăng trắng ngần”. Trăng không còn là giọt mà kết tinh cùng nỗi buồn, hiu quạnh nở thành hoa bởi người đàn bà đắm chìm trong tịch mịch, trong mộng ảo, mơ giấc mơ khao khát được yêu thương, khao khát có một ai đó cùng nhau ngắm trăng, thưởng hoa bên tách trà khuya... Để cho bản thân mình thoát ra những cơn mộng mị: “Ta mơ hồ hóa kiếp/ khóa trần/ tan, chảy/ cùng trăng” (**Say trăng**). Một trong những tứ thơ đầy sáng tạo, tư duy duy cảm trong tập thơ của chị.

Hãy cùng nhà thơ hòa vào cảm xúc từ thính giác của chính mình nghe tiếng chim hót và lời ai đó thì thầm “Chim ơi cứ bay/ Đùng xa xôi quá/ Hãy nhớ chốn này/ Chỉ một mình ta/ Khắc khoải câu ca...”.

Cảm nhận thị giác thấu đến nội tâm người thiếu phụ hoảng sợ khi chim tung cánh bỏ chị lại một mình. Hay nhìn lá vàng rơi qua hình bóng người mẹ trong “Bóng chiều phủ đầy vai/ Vẫn xót lá vàng phai” (**Lá rơi**), một tứ thơ giàu suy tưởng về một đời người. Hay trong bài thơ “Gom lá” - rất bình thường nếu như người tặng cây xiên cho nhà thơ khỏi nhọc nhằn khi phải khom lưng gom lá dọn vườn. Nhưng từ cây xiên tác giả lại liên tưởng đến sự đau đớn của chiếc lá. Tôi nhớ trong một bài “Lá rụng” của Khải Hưng (1936) đã viết: “Mỗi chiếc lá có một linh hồn riêng, một tâm tình riêng, một cảm giác riêng...”. Bằng sự nhạy cảm, thấu hiểu và liên tưởng chị đã cảm nhận được chiếc lá sẽ đau: “... mỗi lần xiên/ lá vỡ/ xót xa!/ Lá đã rụng/ lại khô/ còn đau nữa/ Thì làm sao tim chị nguyên lành”. Cách dùng từ diễn đạt của chị “đã rụng, lại khô”. Lá rụng nghĩa là đau một cuộc chia ly lìa cành, khô - chiếc lá đã vất kiệt thanh xuân của mình cho sự trưởng thành của cây, để rồi rơi xuống chịu mưa, nắng, gió, bụi... Vì chiếc lá “Biết không thể xanh hơn được nữa/ Lá buông mình/ vô tư/ rơi/ Nhưng cảnh xanh cho lộc non tươi nỡ/ Vẫn gọi chim về/ Ríu rít.../ Thế thôi” (**Vô tư**). Phải chăng chị đang nghĩ về phận người và cảm thấy đau xót quá. Chỉ mong rằng cuộc đời này có nhiều người thấu hiểu như thế để “lá sẽ bớt đau”. Tôi thích bài thơ này của chị, người đàn bà thơ có góc nhìn sâu khuất từng mảnh đời nên càng cô đơn hơn bao giờ hết, cô đơn trong tâm thức dù chị nhìn ra ngoài kia là đời có bao oan trái, có những cuộc chơi sắp ngửa, rủi may, đen trắng nhưng tiếng thơ chị vẫn trong veo, vẫn tràn đầy hy vọng bởi trái tim biết yêu mình và yêu đời:

*“Ngoài kia ngoài kia
Tiếng gọi mềm thiết tha
Dịu dặt ngân nga
Chan chứa tình tôi”*

(Ngoài kia)

Tiếng chuông điện thoại reo hỏi thăm nhau lúc bốn giờ sáng có thể làm ai đó rất bức mình vì bị gọi lúc đang ngủ ngon, nhưng cuộc gọi giữa hai người bạn văn chương, hai người đồng đội trên chiến trường xưa nhắc nhở nhau về sự thay đổi của thời tiết, về công việc sáng tác của mình và lời động viên thú vị: “Em cũng dậy đi/ Hãy ngồi vào bàn/ Viết tất cả những gì mình thích”, và cái “đồng hồ báo thức” ấy làm việc đều đặn thành một thói quen: “Dậy đi cô nàng/ Đừng lười biếng nữa”. Nếu bạn có một cái đồng hồ như vậy thì sao? Đến một ngày nào đó chiếc “Đồng hồ” quen thuộc kia không reo nữa. Sự lặng im chỉ còn lại nỗi buồn, còn lại sự nuối tiếc ngậm ngùi:

*“Ôi người thấp sáng “Vàng trắng quàng lửa”
Bây giờ anh ở đâu
Sao không thức gọi tôi mỗi sớm”...*

(Ôi người thấp sáng “Vàng trắng quàng lửa”)

Câu thơ đầy nước mắt. Nước mắt tiễn bạn bay về vùng mây trắng!

Không gian trong “Chút nhện giăng” có nhiều gió, nhiều lá rụng, sự rét lạnh của mùa, buổi chiều, trăng khuya... - Không gian của sự cô quạnh, của sự lẻ loi. Dù giữa chốn đông người bạn yêu thơ vẫn bắt gặp người đàn bà thơ đáng yêu này: “Hà Nội chiều ấy/ Ta một mình lang thang”. Hay cùng người đàn bà

nhạc ngồi bên hiên nhà khuya khoắt cảm nhận một cuộc “Hòa âm đêm” để nghe: “Tiếng lá trên sân/ ào ào gió cuốn/ Đơn lạnh nổi niêm/ xao xác/ lòng ai... Tiếng đêm giao thoa/ phập phồng hơi thở/ Tim ta rung thắm/ lênh đèn/ phận người”. Câu kết rất hay, rất nhân văn và rất tình người. Câu kết bài thơ làm ta giật mình, nhà thơ mở ra một phạm trù yêu thương rộng hơn, mang tính khái quát hơn không còn là của cái tôi chủ thể nữa, “Bóng ai đậm trường” - Bóng ai? Gọi cho bạn yêu thơ suy ra bao điều để ngẫm.

Hình như tôi cũng bắt gặp hiếm hoi giây phút hồn nhiên, trong trẻo của chị trong “Lượm nắng”. Người đàn bà đi lượm nắng chơi, “Lượm đầy tay/ những chùm hoa nắng/ rồi thả vào hồn/ cho thỏa lung linh”.

Chỉ là một “Chút nhện giăng” nhưng nó mắc rất sâu vào trái tim của người đàn bà tóc “còn lơ thơ sợi bạc” đang ngồi “Trong góc vườn quạnh hiu/ Nàng gọi thầm: Oi... tóc!” (**Oi tóc**). Tôi đọc đâu đó lời nhận định: *“Thơ là tâm hồn, tình cảm. Nó diễn đạt rất thành công mọi cung bậc tình cảm đa dạng và phong phú của con người: Niềm vui, nỗi buồn, sự cô đơn, tâm trạng chán chường, tuyệt vọng, nỗi trăn trở, băn khoăn, sự hồi hộp phập phồng, một nỗi buồn vu vơ. Một nỗi niềm băng khuâng khó tả, một sự run rẩy thoáng qua, một phút chốc ngẩn ngơ. Có những tâm trạng và cung bậc tình cảm của con người chỉ có thể diễn đạt bằng thơ. Chính vì thế thơ không chỉ nói hộ lòng mình, thơ còn là sự an ủi, vỗ về, động viên khích lệ người ta đứng dậy đi tới”*. Có lẽ thế nên ta sẽ hiểu vì sao nhà thơ Phùng Quán viết: *“Có những lúc ngã lòng/ Tôi vịn câu thơ mà đứng dậy”*, và ta cũng hiểu vì sao nhạc sĩ Trương Tuyết Mai tìm đến với thơ dù

chị rất thành công trong lĩnh vực sáng tác âm nhạc và chị cũng biết rằng:

*“Chợ đời
rộng hẹp nông sâu
Bày chi thơ thần thêm đau nỗi mình”*

(Ôm thơ bán dạo)

Không “Bày chi thơ thần...” thì trái tim càng trầm tích bao u uất, bao khao khát, bao ước mơ và cả bao hoài niệm sẽ vỡ tan ra. Trái tim thơ, nhạc của chị dành cho tình yêu, cho kỷ niệm, hoàn thành sứ mệnh khắc họa được chân thiện mỹ cho bức tranh đời. Chị chấp nhận nỗi đau và vịn vào nhạc, vào thơ để có thêm nghị lực, không vấp ngã, không buông xuôi. Cứ thế ngẩng cao đầu:

*Hãy trút vào thơ - nhạc
Sẽ vui bớt được ngay
... Ta cứ thế cao đầu
Đi cho tận bể dâu!*

Nông nàn lời thương - Bức tranh đời với những gam màu ấm nóng

Hai mươi tám bài thơ - mỗi bài là một bức tranh đủ sắc màu: Kỷ niệm từ những chuyến đi, từ những nghiệt ngã phận đời, chân dung khốn khó của mỗi phận người... Puskin đã nói: “*Cuộc sống là cánh đồng màu mỡ để cho thơ bén rễ sinh sôi*”. Nhà thơ Trương Tuyết Mai thì đem cuộc sống chưng cất thành rượu để say, làm thơ thơm mầm nở hoa kết trái: “Tôi lang thang/ cùng trời/ cuối đất/ Lượm đầy tay/ sợi tình vương vất/ Cho vào ngực/ tôi ủ/ thành men/ Thành

pháo hồng/ thành hoa/ thành rượu/ Thành đắng cay/
 chua/ chát/ voi/ đầy/ Thành giông bão/ trời nghiêng/
 đất ngã/ Thành biển/ thành rừng/ bến/ bãi/ nông/ sâu:

Rồi tôi uống

tôi say

ngây ngất

Thứ rượu đời

cất được từ tim

(Rượu đời)

Nâng chén rượu đời cùng chị nghe: Lời “thì thầm cùng Thạch Hãn”. Dòng sông lịch sử hào hùng, với biết bao bi thương trong chiến tranh, với biết bao tuổi hai mươi nằm lại đáy sông này. Có người chưa từng cầm bàn tay con gái, chưa kịp viết bức thư tình đã vội ra trận. Cùng trái tim người đàn bà thơ, chị đau đau nỗi niềm! Mấy lời khẽ khàng tưởng chừng đâu vu vơ nhưng phía sau đó là những dòng nước mắt nghẹn ngào khóc thương cho ước mơ, cho khát khao, cho những nụ tình chưa nở, cho những bức thư còn dang dở... của bao chàng trai mang tuổi thanh xuân ra trận - “*Chúng tôi đi không tiếc đời mình*” đã không trở về.

Những ”Lời buồn” viết tặng bạn đồng niên; lời khuyên chân tình yêu thương nói với cô gái “bán hoa” ngây thơ rụt rè “Bán dạo mà không dám rao... cứ ngo ngác giữa chợ tình đảo điên” “về đi em gái thơ ngây”, “Về nhà với mẹ... Đừng vương vào kiếp long đong” (Về đi em)...

Thấu hiểu về sự làm lại cuộc đời của một kẻ lầm lỡ, trong bài “Hấn”, chị viết: “Hấn đứng dậy/ giữ sạch bọt bèo/ thông dong bước/ như chưa từng có sự gì/ khiến hấn... đau!”.

Những câu thơ đẽo khắc “Dáng cừ vạm” ra đi từ ruộng đồng vào buổi bình minh, lơ ngơ cả ngày mỗi mòn, hiu hắt giữa phố đông mà không ai thuê việc: “Chiều đã buông/ mà vẫn ngóng chờ... Mất buồn/ se sắt/ ánh nhìn hắt hiu... Biết về trắng tay/ con thiếu bữa chiều nay”... Tôi thấy sống mũi mình cay cay...

Còn bao nhiêu bức tranh đời nhiều góc tối với ánh sáng nhạt nhòa: Buchenwald chiều nay; Hóa đá; Trôi; Chới với những bàn tay... Và những nỗi đau đất nước, chiến sự... Chì đi nhiều, thấy nhiều, niềm đau của chiến tranh, sự giả trá, lừa lọc... Tất cả thành câu hỏi muôn đời không lời đáp, nó day dứt, bất lực. Nhưng trong trái tim người đàn bà thơ này vẫn âm áp, nhân hậu và khoan dung bằng tiếng hát xoa dịu nỗi nhọc nhằn của các thiên thần áo trắng mùa dịch Covid, tiếng hát cho những oan hồn thanh thân bay về miền mây trắng an yên: “Hát cho “lá chắn áo trắng/ Được phút giây ngơi nghỉ/ Hát cho không còn tức tưởi những chia ly... Cạn lòng lời thương nàng hát/ nồng nàn những khúc ca yêu” (**Lời thương nàng hát**). Tôi nhìn thấy người đàn bà cất cao giọng hát giữa muôn trùng: Cơn lũ lụt, lũ quét... bao con người khốn khó gian nan... chị gọi những yêu thương, chị gọi những cánh chim bay về: “Đất ở đây rất lành/ Chim yên lòng về đậu/ Như một thủa rừng xanh/ Ta thăm thiết bên nhau” (**Nói với chim**). Người đàn bà sống một mình trong căn nhà nhỏ đầy cây xanh và tiếng gió, chị cảm nhận được cây đàn thiên nhiên, khúc nhạc cõi người nó đẹp quá, nó hay quá, bao kỷ niệm, bao ký ức đầy lên theo bóng nắng trên cửa sổ.

Tôi không thích những dòng thơ trong “Ngày ấy sẽ đến” và “Tản mạn cùng con”- nó buồn quá. Tôi thích cùng chị “Đi tìm không gian của mẹ” tứ thơ sâu lắng, dịu dàng đong đầy tiếc nhớ, yêu thương... “Miền ký ức dẫu xa xăm đến mấy/ Dù không gian sương khói phủ dày/ Dáng mẹ một thời/ Đất hoa tươi thắm/ Vẫn hiện về bồi hồi lòng con”.

Cạn chén “Rượu đời”, tôi giữ lại một phần bí mật trong không gian này dành cho bạn yêu thơ khám phá những điểm sáng còn lại, tuyệt vời hơn, mới mẻ hơn. Tôi chỉ mang theo “Điều ước giản dị” của chị: “... Người nhìn người mặt hoa rạng rỡ/ mở rộng lòng chia sẻ niềm đau”.

Lặng thầm lời yêu - thôi đành nhạt chút tơ vương

Tôi mở cửa căn phòng của người đàn bà thơ “chút nhện giăng” với mười chín bài thơ chị viết cho mình. Viết cho thời thanh xuân tươi trẻ, thời nông nổi ngây thơ giấu kín trong trái tim người đàn bà thơ chút hoài niệm, chút nhớ, chút thương. Và tôi nghĩ chị trong tâm trạng người xưa: “Nhện ơi, nhện hỡi nhện chờ mỗi ai”. Người đàn bà đẹp, tài hoa chắc phải có rất nhiều mối tơ duyên? Nhưng mỗi duyên nào chị chờ, mỗi duyên nào chị đợi, mỗi duyên nào chị cho đi? Và mỗi duyên nào là nợ phu thê? Tôi nghĩ không gian này không phải ngẫu nhiên ở con số mười chín. Bởi vì bạn yêu thơ sẽ bắt gặp hơi thở của ngày Valentine nồng nàn trên từng bông hoa, món “Quà của người đàn ông nghèo nhất thế giới” mà đôi tình nhân này: “Hò hẹn bao nhiêu lần/ Hôm nay mới gặp mặt/ Anh cười/ Hoa cũng cười/ Rạng ngời tràn khóe mắt”. Họ

không ở tuổi hai mươi nữa, không sôi nổi nhưng tình yêu thì rất nồng nàn: “Nhu sợ người trông thấy/ Chút lúng liếng bất ngờ/ Trao hoa/ Anh vội nói/ Giọng nhẹ như mây trôi/ Tặng em - nhân ngày Tám tháng Ba/ Hôm nay em về/ Nên phải trao trước một ngày” và cẩn thận hơn anh còn giải bày “Tặng cả sinh nhật Chín tháng Ba nữa/ Hôm nay em bay/ Nên anh trao trước hai ngày/ Xa nghìn trùng anh hứa sẽ có quà cho em/ Hôm nay mình mới gặp/ Đành tặng muôn chín ngày”- Rất tỉ mỉ, rất chu đáo, rất rõ ràng nha. Các bạn trẻ chắc đang mỉm cười tình yêu của các cụ thật đẹp, rất hay và không nghèo chút nào? Tâm trạng của nàng thì rõ rồi, chút nhện giăng thôi mà: “Ôm bó hồng trên tay/ Tôi bay về phương ấy/ Nặng tình anh lắm đây/ Những đóa hồng có hay”. Tứ thơ hồn nhiên, nhịp điệu chậm rãi nhưng đầy cảm xúc. Tôi bắt gặp nụ cười rất tươi của chị trong nắng sớm hôm ấy - nụ cười của tình yêu tuổi mười chín thanh xuân.

Bó hồng với những đóa hoa kết tinh từ “Nỗi nhớ” chỉ từ nụ cười, ánh mắt “Cùng đồng đội/ Những chiều hành quân/ Len lỏi vượt rừng/ dưới tầm bom bão đạn...”. Một câu nói băng quơ “Người đâu/ Mà dằm thắm dịu dàng”. Chính “Câu đưa tình vu vơ” ngày đó làm cô gái “Lại vô cố ngăn ngõ? Lại vô cố đợi chờ/ Hình như tim ta bỗng thức... Hình như tim ta vỗ cánh”. Nàng cảm thấy hôm nay trời trong hơn, đất ấm hơn... Đời bỗng tươi hơn và lòng nàng thanh thang hơn... Rồi cô nàng tự hỏi “Vậy là sao?/ Là sao... hỏi người!” Bởi vì câu hỏi đã được trả lời từ rất xưa “Người đâu gặp gỡ làm chi? Trăm năm biết có duyên gì hay không?” (**Truyện Kiều - Nguyễn Du**). Duyên hay không thì không biết nhưng câu nói vu vơ “Theo

chị cùng năm tháng/ Cũng lúng liếng trái tim/ Cũng
ngong ngóng mong chờ/ Suốt hành trình dâu bể...
người thơ!”.

Tình yêu tuổi mới lớn nó lạ lắm “Cái thuở ban
đầu lưu luyến ấy/ Ngàn năm hồ dễ mấy ai quên”
(**Thế Lữ**), nó chất chứa nỗi nhớ trong chị “cao hơn
trời”, “dày hơn đất” “Còn cao hơn biển khơi”. Trong
khoảnh khắc “Tháng Tư ơi” họ gặp nhau oà vỡ nỗi
mừng vui hội ngộ và cô gái của chặng đường hành
quân đã hiểu: “Cho dù ngàn năm nữa/ Cũng sẽ vẫn
thế thôi”, nó thành kỷ niệm mất rồi, có chăng là sự
nuối tiếc “Giá như”, sự chịu đựng “Phải vậy sao anh”,
đôi lúc trở thành nỗi tuyệt vọng “Nỗi nhớ ơi về đi”,
“Ngọn đèn của tôi”... Tất cả chỉ còn là tiếng “Gọi
thâm”, để “Chỉ ước một lần được nắm tay anh... Chỉ
ước một lần/ một lần thôi/ được đàng hoàng trong tay
nhau/ Không ngại ngừng ngó trước nhìn sau... Chỉ
ước một lần/một lần thôi... chỉ ước! (**Chỉ ước**). Tứ thơ
này không còn là của riêng chị, mà nó là nỗi lòng của
bao phận đàn bà không may mắn trong duyên nợ đời
mình đã từng ước như thế! Từng câu thơ chạm vào
trái tim, chạm vào nỗi đau, chạm vào nước mắt.

Theo năm tháng, họ cùng trải qua bao cuộc bể
dâu, đôi đường ngã rẽ. Tất cả là phù du, mộng ảo,
họ giờ tóc đã pha sương nhưng, họ có thể đi qua bao
cuộc tình, nay hai phương trời cách biệt, chị cảm nhận
thực tại không như mình mơ mộng, chị không còn đủ
sức để chờ:

*Bê dâu chìm nỗi chắc rồi sẽ qua
Chỉ còn nỗi nhớ lặng thâm ở lại
khắc khoải cùng ta.*

Thôi thì mượn hai câu thơ của thi sĩ Hồ Dzếnh:
*“Tình mắt vui khi đã vẹn câu thề/ Tình chỉ đẹp những
 khi còn dang dở”*, để *“Những khi nhớ nhung da diết/
 Tên nhau - gọi thầm trong mơ”*.

Những vui, buồn, đau đớn, mất mát, chia ly... chị đem khắc họa chân dung chính mình - Nhạc sĩ, nhà thơ Trương Tuyết Mai, người đàn bà đẹp, sang trọng, bản lĩnh: *“Tôi mở tôi bằng tôi/ Thiên đàng/ Địa ngục/ Phôi/ Mắt đêm vời vợi!”* (**TỰ MỞ**); rồi tự nhủ chính mình: *“Nghe đời bằng hai tai/ Lòng sẽ không cuộn sóng/ Nhìn đời bằng hai mắt/ Không mỗi bước công chênh”* (**THẦM NHỦ**). Tất cả rồi sẽ qua đi.

“Hoà âm êm” đến với bạn yêu thơ bằng nhiều chiều không gian khác nhau từ trực cảm, tâm cảm gọi lên những liên tưởng, có lúc thủ thi như một lời tâm tình để rồi rút ra những chiêm nghiệm cho bản thân trong cuộc sống. Cấu trúc mỗi bài thơ không mới nhưng mỗi câu kết luôn tạo ra sự bất ngờ, độc đáo mang tính khái quát cao. Thơ chị giàu cảm xúc, cùng với dấu ấn chủ thể “tôi” kết hợp nhuần nhuyễn với “thực tại” qua cái nhìn khách quan có chọn lọc, tạo ra điểm sáng từ những gam màu xám lạnh trong bức tranh đời. Cách sử dụng ngôn từ giàu suy tưởng, không trúc trắc, không đánh đố, tuy đôi lúc cũng hơi dễ dãi nhưng vẫn làm nổi bật thông điệp chị muốn gửi gắm từ mọi góc độ tối, sáng của cuộc đời, của số phận đến mọi người để biết yêu thương trân trọng.

Tôi mượn lời nhận định của Soren Kierkegaard để kết thúc bài viết về chị người đàn bà của Thơ và Nhạc: *“Thi sĩ là gì? Một con người bất hạnh giấu nỗi đau khổ sâu sắc trong tim, nhưng đôi môi đẹp tới mức*

khi tiếng thở dài và tiếng khóc đi qua, chúng nghe như âm nhạc du dương... Người ta xúm lại quanh thi sĩ và bảo: “Hãy hát tiếp đi - hay nói theo cách khác.” Mong những nỗi đau khổ mới hành hạ anh nhưng đôi môi anh vẫn đẹp đẽ như trước, bởi tiếng khóc sẽ chỉ làm chúng tôi hoảng sợ, nhưng âm nhạc thì lại rất hay”.

Tập thơ đời giấu vào đó tám mươi con trăng tròn khuyết, nhạc sĩ, nhà thơ Trương Tuyết Mai đã chọn một cuộc sống an nhiên tự tại:

*“Buồn- ta làm thơ - thả hết vào đó
Vui - ta làm nhạc - cũng thả hết vào đó
Thơ, nhạc là những chú chim Hồng Hạc
Gõng gánh tình ta thả khắp đất trời”. (Thả)*

Tôi tin rằng tiếng nhạc - tiếng thơ chị sẽ bay cao, bay xa.

T. L. L

Cần Thơ, ngày 14 tháng 2 năm 2024

- Chữ nghiêng trong ngoặc kép (“...”): Trích dẫn lời của các tác giả.

- Chữ không nghiêng trong ngoặc kép: Trích dẫn thơ Trương Tuyết Mai.

Thanh âm từ những chiếc lá võ

Nhà thơ **Bùi Phan Thảo**

Tôi nhận bản thảo tập thơ “Hoà âm đêm” của nhà thơ Trương Tuyết Mai đã khá lâu. Và tôi đọc thật chậm, thật kỹ, dần biết nhà thơ đang mong tôi đọc nhanh hơn có thể... Mà đúng thật, thơ của người đàn bà đẹp, tài hoa Trương Tuyết Mai phải đọc chậm, phải lắng nghe, bởi có những dư ba dịu ngọt cứ khẽ khàng như gió đêm, như cánh hoa đang nở. Thơ cũng sinh thành trong đón đầu ngọt ngào...

Tập thơ được tác giả chia làm 4 phần: *Chút nhận giãng*, *Nồng nàn lời yêu*, *Lặng thầm lời thương* và *Mini thơ*. Một tập thơ dày, nặng theo đủ tất cả các nghĩa. Gần như một phần quan trọng nhất đời thơ, đời nhạc Trương Tuyết Mai được gói hết trong thi phẩm đẹp này.

Nhà thơ tâm sự:

“*Buồn - ta làm thơ - thả hết vào đó/ vui - ta làm nhạc - cũng thả hết vào đó/ thơ, nhạc là những chú chim Hồng Hạc/ gồng gánh tình ta thả khắp đất trời*” (Thả)

Thơ Trương Tuyết Mai, từ đó tạo nên sự độc đáo riêng mình. Sâu sắc, trí tuệ mà vẫn trẻ trung, vẫn ấm áp nữ tính. Nhà thơ chọn phong cách thơ kiệm lời, lay ý chuyên tải tình. Hầu hết các bài thơ trong tập này đều cô đọng, súc tích, như những khúc thức đẹp trong âm nhạc; đặc biệt rất gần gũi, hòa mình vào thiên nhiên, vườn xanh cây lá, tiếng chim hót, ánh trăng khuya...

Với “Chút nhện giăng”, phải chăng nhà thơ tỏ bày vương vấn, vương vít hồi ức, không gian xưa cũ. Trong lặng im vô tận của suy tư, những chiếc lá luôn ám ảnh Trương Tuyết Mai. Chị từng nghe lá vỡ với những câu thơ tuyệt tác: *“Xin nhẹ bước thôi coi chừng lá vỡ/ Dẫu lá đã khô nhưng tình không vỡ/ Nghe tiếng lá vỡ mà xao xác lòng/ Nghe tiếng lá vỡ hồn bỗng trống không”*.

Phải có rung cảm của một nhà thơ, có sự tinh tế thẩm âm của một nhạc sĩ mới nghe ra tiếng lá vỡ, rụng ngoài sân vắng. Và cả trái tim đa cảm, thương cái sự đau của chiếc lá, dù đã rụng rơi, đã khô cong, đã vỡ nát. Cảm ơn người em tặng cây xiên để dọn lá, đỡ đau lưng, nhưng người bớt đau lại thương lá đau. Chỉ trái tim nhạy cảm mà nhân hậu của người nghệ sĩ mới sợ làm đau chiếc lá, dù chiếc lá không còn ở trên cành, đã khô, đã được hóa kiếp, mà nhà thơ sợ lá đau bởi sự rạn vỡ lại thêm bị đâm xuyên vì thép nhọn. Nhà thơ nghĩ về người, về cảnh vật với sự thấu tỏ và nhân ái biết bao:

“Nhưng em ơi - cây xiên nhọn quá/ mỗi lần xiên/ lá vỡ/ xót xa/ lá đã rụng/ lại khô/ còn đau nữa/ thì làm sao tim chị nguyên lành/ thôi cứ đành khom lưng gom lá/ đưa chổi thật êm/ lá sẽ bớt đau” (Gom lá)

Thà khom lưng cho lá bớt đau. Nghĩ về tha nhân với sự khoan dung, biết nhận về mình sự thiệt thòi cũng là cách sống cho đi. Văn là người. Chị sống một đời tài hoa, sáng tạo, là nhạc sĩ - nhà thơ nổi tiếng, cũng là người luôn sẵn lòng giúp đỡ những người nghèo, yếu thế, chị cho đi một cách thâm lặng, hầu như không nói về mình...

Từ chiếc lá rơi, rụng xuống trong chiều gọi những nỗi niềm thương nhớ:

*“Mẹ tóc bạc da môi/ lưng cong vành trăng khuyết/
kiếp nhân sinh dâu bể/ chơi với mẹ hỏi trời/ tôi thương
mẹ đơn cô/ đếm lá rơi trong gió/ bóng chiều phủ đầy
vai/ vẫn xót lá vàng phai” (Lá rơi)*

Tôi và nhiều văn nhân, nghệ sĩ ra thăm chị ở tư gia tại thành phố Thủ Đức, căn nhà khá đơn sơ giữa mảnh vườn xanh, dây leo ngoài ngõ, hoa nở trên cành. Chị sống thanh thoi, hòa mình với thiên nhiên, tâm hồn nghệ sĩ thanh thoát:

*“Trong vườn khuya êm ái/ đây tay/ ta lượm, hái/
những đóa trắng trắng ngần” (Say trắng)*

Đẹp quá, những đóa trắng trên tay giữa vườn khuya. Và đến ban mai dâng ngập làm xốn xang một ngày. Chỉ cần cảm nhận, không nhất thiết phải nhìn thấy, chỉ cần biết chú chim bên vườn, bên đời, để đỡ cô đơn, để cùng vui trong thế giới thanh âm của tiếng hót, của âm nhạc. Đó cũng là chất men để thăng hoa ý nghĩ, để nâng bước sáng tạo:

*“Chim ơi cứ hót/ vàng ươm nắng mai/ chim ơi
cứ bay/ đừng xa xôi quá/ hãy nhớ chôn này/ chỉ một
mình ta/ khắc khoải câu ca/ như chim tung cánh”
(Men dậy hồn ta)*

Là một nhạc sĩ nên nhiều bài thơ của Trương Tuyết Mai thánh thót, đầy nhạc tính. Hãy lắng nghe một cung đoạn ngân nga, như sự mời gọi, rủ rê, chào đón.

“Ngoài kia là đời/ với biết bao oan trái/ với biết bao/ nước mắt, nụ cười/ ngoài kia là đời/ với sắp ngửa trò chơi/ đầy rủi may/ cuộc cờ đen trắng/ ngoài kia là nắng/ là mây trắng trời xanh/ là tình người/ sớm khuya âm lạnh.../ ngoài kia ngoài kia/ tiếng gọi mềm tha thiết/ chan chứa tình tôi” (Ngoài kia)

Người đời thường ngắm trăng, còn nhà thơ - nhạc sĩ lại “nghe trăng”. Nhà thơ nghe thanh âm từ ánh sáng, những đóa hồng lặng im nghe dạ khúc phiêu bông: *“Vàng vặc sáng/ trắng tràn vào nhà/ óng ả/ ánh bạc ngân nga/ vang dội căn phòng” (Nghe trăng)*

Ánh bạc ngân nga khúc trăng, vang dội căn phòng. Ánh trăng tỏa sáng thành nhạc điệu, từ bao la chảy vào thánh thót căn phòng, quả là ý thơ độc đáo, lạ mà hay.

Thơ đi cùng cái đẹp vĩnh hằng. Thơ thanh lọc tâm hồn. Nhưng trong những nhộn nhạo thường ngày, người đời vẫn lắm lúc bạc bẽo với thơ. Bài lục bát như một tiếng thở dài, nhưng sau đó vẫn nghe con tim đập, bàn chân bước, ý chí đam mê vẫn mạnh mẽ, bởi nghiệp làm thơ trót mang, thơ vẫn là nguồn cảm hứng lớn lao cho những tâm hồn sáng tạo.

“Ôm thơ bán dạo khắp nơi/ không bàn tay vẫy đón mời nửa câu/ chợ đời rộng hẹp nông sâu/ bày chi thơ thần thêm đau nỗi mình” (Ôm thơ bán dạo)

Tùng là nhan sắc, là góc con người, sợi tóc với mái đẹp cũng là một phần quan trọng của đời người.

Đã đổi màu, đã rụng rơi, cả về hư không khiến câu thơ thẳng thốt:

“Rôi tóc rơi xuống thác/ rôi tóc rớt trên đồng/ sợi nào vương trong gió/ sợi nào về hư không.../ trong góc vườn quạnh hiu/ nàng gọi thầm: Oi... tóc” (Oi tóc)

Một trong những bài thơ độc đáo trong tập thơ này là “Mắt ghe bầu mẹ cho”. Ở đây, không chỉ là đôi mắt được “điểm nhãn” lên chiếc ghe bầu của ngư dân trước khi hạ thủy, ra khơi; mà đôi mắt của người con gái như đôi mắt ghe bầu thừa hưởng từ di truyền của mẹ. Đó là đôi mắt đẹp và đầy cá tính, sống thẳng ngay, thật thà:

“Mắt mẹ cho không biết nhìn ngang ngó dọc/ nhìn ngược ngó xuôi xiên xéo hại người/ cũng không biết lúng liếng đưa tình làm áo bọc lên ngói/ mắt chỉ biết thẳng ngay/ muôn đời nhìn một hướng/ đón gió muôn phương/ lòng lộng trời xa.../ nay ghe bầu cũ nát/ mắt con cũng thế/ nhưng - vẫn - chỉ - biết - nhìn - một - hướng - Mẹ ơi” (Mắt ghe bầu mẹ cho)

Trong “Nồng nàn lời thương”, “Lặng thầm lời yêu”, nhà thơ nhắc đến những tình cảm sâu nặng gia đình, tấm lòng bao dung đối với người đời. Với các con, nhà thơ căn dặn:

“Dù mai này lớn lên/ trên đường đời con bước/ dẫu chịu nhiều khổ đau/ nhiều chông gai thất bại/ cũng đừng làm điều gì để phải cúi đầu/ mặc cho tứ bề nhộn nhạo, nhiều khê/ mặc cho điệp trùng cạm bẫy/ cũng phải giữ mình cho sạch ghen con/ gắng làm người tử tế với nước non” (Tản mạn cùng con)

Phải thấu hiểu về những hi sinh lớn lao, với tình cảm sâu sắc, biết ơn những người đã hi sinh mới viết được những câu thơ gan ruột:

*“Giữ cho anh yên giấc/ dưới lòng sông thênh
thang/ nhớ đừng cho anh biết/ nỗi đau đời tôi mang”*
(Thì thăm cùng Thạch Hãn)

Trương Tuyết Mai cũng chung cất những tâm tư, nỗi niềm thành rượu:

*“Rồi tôi uống/ tôi say/ ngây ngất/ thứ rượu đời/
cất được từ tim”* **(Rượu đời)**

Tôi từng được đọc những trang hồi ký của nhà thơ Trương Tuyết Mai, cứ nhớ mãi đoạn đời thiếu thời của chị trước khi ra Bắc học tập. Câu chuyện tình yêu của cha mẹ chị đầu những năm 1940, đẹp như nước mắt với không gian Đà Lạt, Hải Phòng. Lên Đà Lạt, chị bồi hồi nhớ mẹ:

*“Mê mãi lang thang trên sân ga Đà Lạt/ mong
nhận ra những phiến đá ngày xưa/ còn in dấu chân
mẹ hiền một thuở/ chiếc bóng nhọc nhằn tàn tạ sớm
trưa/ bỗng dáng mẹ thật gần/ nhìn đâu con cũng thấy/
mẹ ơi ngày ấy/ có tìm được cha con không.../ phải
ngồi tàu bao nhiêu ngày mới tới/ mẹ có đau yếu nhiều
không.../ dù Đà Lạt - Hải Phòng/ vời vơi mù khơi”* ...
(Đi tìm không gian của mẹ)

Trái tim nhà thơ cũng nghiêng về phía người nghèo, những người dân quê ra phố làm cử vạ, về những em bé sinh ra đã tật nguyền, về miền Trung bão lũ, gan sứt dạ vàng. Từ tình thương đó, nhà thơ nhìn rõ hơn về hai mặt của cuộc sống và có tứ thơ thật đắt trong bài “Bơ vơ hồn thật”:

*“Đồ ăn giả/ thức uống giả/ lời tỏ tình cũng giả.../
hồn thật/ bơ vơ/ giữa nhộn nhạo chợ đời”*

Chất tài hoa, nghệ sĩ của con người Trương Tuyết Mai cũng thể hiện rất rõ qua tập thơ này. Nhà thơ hay nhạc sĩ thường không có tuổi hoặc quên đi tuổi tác khi trái tim loạn nhịp vì yêu. Đã từng có những phút giây đắm đuối, nồng nàn trong một ngày hạ diễm:

*“Cho dù ngàn năm nữa/ cũng sẽ vẫn thế thôi/ đầy
áp tâm khảm/ nổi ám ảnh dịu êm/ những ngày hạ xa
ngái/ nâng đỡ nàng bay lên” (Tháng Tư oi)*

Ở đây, ta gặp người mang trái tim yêu thiếu nữ:

*“Lại vô có ngẩn ngơ/ lại vô có đợi chờ/ hình như
tim ta bỗng thức/ lại say đắm như chưa bao giờ/ lại
rạo rức như chưa bao giờ/ hình như tim ta vô cánh”
(Vậy là sao)*

Câu hỏi, lời tự chất vấn mình, rằng sao lại xử sự khù khờ như vậy, hình như đã yêu. Hỏi mãi, nghĩ mãi, rồi cũng có câu trả lời, nhưng thương thiết là thương khi phải nhún nhường, nhận phần thua thiệt:

*“Rồi bỗng nhận ra/ tình không như mong ước/
muốn được yêu anh/ đâu chỉ biết đợi chờ/ mà em phải
còn biết cả... ngu ngơ” (Phải vậy sao anh)*

Mượn lời một ngọn đèn, cũng là một thuở thanh xuân đã cháy hết mình, đã lung linh rạng ngời và lặng thầm lan tỏa. Nay nhìn về tương lai hạnh phúc lứa đôi, biết hiện tại là đủ ấm lòng. Thuở đó, nghệ sĩ Trương Tuyết Mai từng dẫn bước trên đường Trường Sơn, có những kỷ niệm khó phai mờ. Tôi hình dung chị đi trong đoàn quân, có người khen “Người đâu mà đảm thắm dịu dàng”, để chị làm thơ:

*“Câu đưa tình vu vơ/ theo chị cùng năm tháng/
cũng lúng liếng trái tim/ cũng ngong ngóng mong
chờ/ suốt hành trình dâu bể... người thơ” (Vu vơ câu
đưa tình)*

Song tôi nghĩ rằng, những vu vơ đó lại chẳng vu vơ mà đi theo suốt cả đời. Đó mới là con người, là cuộc sống, là tình thơ như gió mà vương víu lòng người.

Ấn tượng Trương Tuyết Mai để lại trong tập thơ này là hầu hết các bài thơ đều viết ngắn, ý tứ mới lạ và câu thơ mạnh mẽ, bật tung cảm xúc của người đọc. Không dễ viết những câu thơ như thế này, nếu không phải đã nhiều đêm trằn trọc:

*“Nặng tràn qua cửa sổ/ nhảy nhót trên gối mềm/
gối ta không nước mắt/ cần chi nắng hong khô/ chỉ có
những giấc mơ/ vẫn còn đắm trên đó/ ta sợ bất chợt
gió/ ập vào cuốn bay đi” (Gối không nước mắt)*

Dẫn vào tập thơ, chị viết như lời tâm tình, tự sự:
*“Vẫn biết kiếp tầm phải nhả tơ/ vẫn thơ gan ruột tươi
màu huyết/ bện dệt buồn vui thấm phận người”*

Và kết tập thơ, chị cũng nhắn nhủ rằng, tất cả, cũng như mây trôi, gió thoảng mà thôi: *“Nhu áng mây
trôi/ như làn gió thoảng/ ngang qua cuộc người/ tràn
nước mắt, nụ cười”*.

Biết đời là hữu hạn, không có gì bất biến, song với Trương Tuyết Mai, những bài thơ, bản nhạc vẫn đã tặng cho đời, ở lại trong tình nhạc, tình thơ, tình người chân thật.

Mục lục

Nàng Thơ mắt Ghe Bàu 5

Chút nhện giăng11

Tơ màn 12

Say trăng 13

Men dậy hồn ta 14

Lá rơi 15

Gối không nước mắt 16

Gom lá 17

Ngoài kia 18

Sẻ nâu 19

Ơi người thấp sáng

“Vàng trăng quầng lửa” 20

Ánh sáng 22

Hà Nội chiều ấy 23

Hoà âm đêm 24

Ơi tóc 25

Mắt Ghe Bàu mẹ cho 26

Tháp Mười mùa sen 28

Ngày ấy sẽ đến 29

Đêm Tà Đùng 30

Tặng người yêu con chữ 32

Một Thoáng Ban Mê 34

Ôm thơ bán dạo 36

Vô tư 37

Nghe trăng 37

Lượm nắng 38

Nồng nàn lời thương39

Thì thầm cùng Thạch Hãn 40

Lời buồn 41

Rượu đời 42

Nói với chim 43

Tản mạn cùng con 44

Buchenwald chiều nay 46

Hoá đá	48
Đi tìm không gian của mẹ	50
Lời thương nàng hát	52
Lời ru.....	53
Hấn	54
Dáng cửu vạn	56
Tản mạn một loài hoa	58
Trôi.....	60
Độc	62
Cơn đau sóng lòng	63
Bơ vơ hồn thật	64
Lại đau.....	66
Cứ thế cao đầu	67
Chơi với những bàn tay	68
Ơi chim đồi thơm	70
Yêu nước là đặc quyền của người Việt tôi.....	72
Thư mẹ từ đất liền	76
Câu hỏi ngắn	78
Lời đáp trốn đâu	80
Hương con gái	81
Điều ước giản dị.....	82
Về đi em.....	83

Lặng thầm lời yêu85

Nỗi nhớ	86
Vậy là sao	87
Thoại ngắn cùng Ngọn đèn của tôi.....	88
Phải vậy sao anh.....	92
Một nửa cho anh	93
Vu vơ câu đưa tình	94
Tháng Tư ơi.....	96
Nỗi nhớ ơi về đi	98
Quà của người đàn ông nghèo nhất thế giới.....	100
Một mai	102

Gọi thầm	104
Quà xuân	105
Chỉ ước	106
Khúc đau.....	107
Cho đôi tim ấm áp	108
Yêu chi lạ	109
Ào.....	110
Xuân này	111
Giá như.....	111

Mini thơ chân dung113

Tự mở	114
Đau	114
Giá như đừng	114
Thầm nhủ	115
Mắc cạn	115
Phút ấy	115
Chân dung	115
Thả	116
Sóng dội	116
Trăng nước.....	116

Trương Tuyết Mai	
những nốt trầm ngân	
vang mùa thiếu phụ.....	118
Thanh âm từ những chiếc lá vỡ	132

HÒA ÂM ĐÊM

Thơ

TRƯƠNG TUYẾT MAI

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
65 - Nguyễn Du - Hà Nội
Tel & Fax: 024 38222135
Email: nxbhoinhavan@yahoo.com.vn
<http://nxbhoinhavan.com>

CHI NHÁNH MIỀN NAM
371/16 - Hai Bà Trưng - Quận 3 - Tp. Hồ Chí Minh
Tel & Fax: 028 38297915
Email: nxbhvnvsaigon@gmail.com

CHI NHÁNH MIỀN TRUNG & TÂY NGUYÊN
65 Nguyễn Thị Định - Quận Sơn Trà - Tp. Đà Nẵng
Tel: 0236 3849516
Email: nxbhnmientrungtaynguyen@gmail.com

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc

Nguyễn Thúy Hằng

Biên tập: Phạm Thị Bích Tuyết

Sửa bản in: Trần Mai Hương

Tranh bìa: Phạm Kim Huế

Trình bày: Hồng Sương

In lần thứ nhất, số lượng: 1.000 cuốn, khổ 13 x 22cm tại,
Xí nghiệp in, văn phòng phẩm, bao bì FAHASA: Lô B26/
II-B27/II Đường số 5 Khu công nghiệp Vĩnh Lộc, P. Bình
Hưng Hòa B, Q. Bình Tân, TP. HCM. Giấy đăng ký KHXB
số: 1914-2024/CXBIPH/21-54/HNV. Số QĐXB: 657/QĐ-
NXBHNV, ký ngày 13/6/2024. In xong và nộp lưu chiểu
quý II năm 2024. Mã số ISBN: 978-604-383-606-6.